

Let Not The Light
Of Freedom
Be Extinguished!

AMERICAN HOME

AMERICAN HOME
SLOVENIAN MORNING NEWSPAPER

Serving in Ohio and nationwide over 150,000 American Slovenians

AMERIŠKA DOMOVINA, SEPTEMBER 8, 1994

ISSN Number: 0164-680X

50c

Vol. 96 — No. 36 (USPS 024100)

Reporting from Slovenia

by Dr. Rudolph M. Susel
Editor, *Ameriška Domovina*
LJUBLJANA — September 1 marks more or less the end of summer vacation here in Slovenia. School has begun, the weather has cooled off from what is described here as the hottest summer in well over a century. The average daily temperature was about 5 degrees above normal. The last few days have been close to perfect, however. No rain since Saturday and the temperature in the 70's.

Later this week there is a three-day celebration of the 40th anniversary of Slovenska Kulturna Akcija, an academic-intellectual and cultural organization based in Argentina, but with a number of members in the United States. It will begin on Friday with an exhibit prepared by Prof. Janez Arnež, who lived for many years in the United States. On Saturday, the Christian Democrats have a major gathering in Kostanjevica. Lojze Peterle will be the main speaker. Also on Saturday and Sunday, Pope John Paul II will be in Zagreb, Croatia — just next door, so to speak. Television coverage here will be extensive.

On Monday, I attended the presentation ceremony of a book of poetry by an Australian Slovene, which was in the offices of the Slovenska Izseljenska Matica. President Dr. Mirko Jurak, Secretary Janez Rogelj, Editor Jože Prešeren and several staff members send their greetings to friends and acquaintances in the U.S. and Canada. They are aware of the impending visit to Slovenia of the AMLA group and of a group from the Chicago area led by Corinne Leskovar, editor of *Zarja* magazine of the Slovenian Women's Union.

Also on Monday, I had a good conversation with Zvone Žigon, who edits a weekly page on Slovenes around the world in the Saturday issues of *Slovenec* newspaper. I have written several contributions for that page. Incidentally, Zvone is a member of the Ave chorus that will have a concert in Cleveland on October 1. The group also will visit New York, Washington and San Francisco, as well as Toronto. He is very much looking forward to the visit, as is the entire chorus. We discussed his work at "Slovenec," mine at American Home and AMLA, and quite a few other topics.

I also had a chance to speak over the telephone with Boštjan Kocnur, who is with

the Slovenija v Svetu organization. It deals primarily with Catholic-oriented Slovene groups around the world and is in that sense a kind of competitor to the *Slovenska Izseljenska Matica*. We agreed to get together some time before I leave for Cleveland on September 13. Mr. Kocnur is also with *Slovenec* newspaper, serving as the editor of the "Letters to the Editor" section.

There was a major political surprise Monday, when the President of Slovenia's parliament, Herman Rigelnik, resigned from his post and also as a member of Parliament. Rigelnik is affiliated with the Liberal Democrats, the senior party in the coalition government led by Janez Drnovšek, also a Liberal Democrat. Even after Rigelnik's explanation of his reasons for leaving, there is a lot of speculation about what is "really going on." It is expected his successor also will be from the Liberal Democrats, although there is talk the Christian Democrats may put a candidate forward. One of the three vice presidents of Parliament is a Christian Democrat, Miroslav Mozetič, who spent some time in Cleveland and wrote an article for the Slovene section of *American Home*.

Finally, the headquarters of the Slovenian Conference of the World Slovenian Congress is in the same building as the "Matica" offices; I stopped in to speak with Dr. Irene Misloj, former President of the Conference. She happened to be on the telephone with Dr. Joseph Bernik of Chicago, who is now President of the World Slovenian Congress, and we had a brief conversation.

Balinca Tournament

Balinca Tournament for members of Slovenska Pristava on Sunday, Sept. 18, starting at 1 p.m. Call 944-2245.

Krofe Sale

St. Vitus Altar Society will be selling krofe on Saturday, September 10 from 8 a.m. in the St. Vitus Social Room.

Thanks

Thank you very much for all you have done this year to make our performance a success. Hopefully, we will have some pictures that you can use in the paper.

Hvala lepa!

Metka Gobec,
Kres

Anne Kern, grandmother, retired St. Vitus School cook, and parish council member, turns 80 today (Sept. 8).

Over the years she has seen changes in her home near 55th Street and St. Clair Avenue. But she's also been a part of its unchanging nature.

"Anna," as she was christened, was born to Karol and Mary Vintar.

Like many babies in her era, she was born in her parents' house on Bonna Avenue a few houses from 55th.

Unlike many people even a quarter her age, she is still living in the same home. Long gone, however, are the chickens and rabbits her family raised in the back yard, as she was growing up.

She's a survivor. Many familiar faces left the old neighborhood at the end of their life's journey or for new beginnings in suburbia. But Anne's tulips and geraniums in the front-yard flower bed remain a homely fixture in the changing scene around her.

She and her husband, Frank who will turn 80 April 8, live a brief walk and a short Superior Avenue bus ride from Public Square. Symbols of Cleveland's maturation are evident on the route downtown.

The BP Building now partially obstructs a view of The Terminal Tower which Anne's father helped build as a cement company worker. The Terminal, long a symbol of the city's heritage, was once the tallest building west of New York. But now, the Society Center, a sign of Cleveland's keeping pace with modern trends, casts shadows on the proud, ancient Terminal.

One thing that hasn't changed for her are the bells of St. Vitus Church, which ring out regularly — calling her to Mass, tolling for departed friends and peeling joyfully on holy days.

Besides her family, the church is the focal point of Anne's life. Still an active participant in parish affairs, she is serving her second term on the parish council.

The smiles and antics of St.

Anne Kern turns 80 today

Vitus School children remain a fond memory of hers. They also remember her as a cheery cook who helped the late Jo Godic prepare thousands of lunches from scratch. Sausage and mashed potatoes were a popular menu item. But in later years before Jo and Anne bowed out together, their pizza became another hit. And those bread rolls still make mouths water just thinking about them.

Anne still walks to church regularly and to Cimperman's Market, another long-time neighborhood fixture. Gone are the other grocery stores and taverns which stood on

every block in the old neighborhood.

Despite reaching such a milestone and accomplishing so much in her own quiet way, Anne is not one for celebrating.

She ordered her children not to throw a party. And this time, they won't.

Her youngest son, Donald and his wife Geri still live in Cleveland. Her daughter Barbara and her husband, Steve Gerloff, live near Richmond, Va. Her oldest son David and his wife Betsy and their two children, Eddie, 8, and Maggie, 2, live in Little Rock Ark.

Nominees announced in 11 polka categories

by TONY PETKOVSEK

The National Cleveland Style Polka Hall of Fame has announced the nominees in 11 different categories for 1994. Winners will be honored on Thanksgiving weekend on Saturday, November 26 at the Awards Show VII at the Euclid Cultural Center.

The newest category is for all time greatest polka and waltz hits and eight selections were nominated by the membership. They are "Slap Happy Polka," "Night in May," "Slovenian Picnic Waltz," "Polka Down Memory Lane," "O-Ja," "My Alice Waltz," "Zip Polka," and "I Wanna Call You Sweetheart." When this category was introduced last year, "Just Because" and "Blue Skirt Waltz" were enshrined by popular acclaim.

For the most coveted lifetime achievement, Eddie Kenik is a most recent nominee along with Norm Kobal, Zarja Singing Society, Florence Unetich, and Joe Fedorchak. At least one honoree will be selected by the membership and under new guidelines the trustees can also name one lifetime achiever and is expected to do so for the first time.

For cultural-heritage it's Jadran Singing Society, Western Pennsylvania Cultural Group, Slovenian Heritage Assn. of Pa., Joe Valencic, Zarja Singing Society, Eddie Kenik and Marie Pivik.

For support-promotion it's Bishop Pevec, Bill Randle, Gary Rhamy, Dennis Bucar, George Knaus and Tony Petkovsek.

The polka music categories which are probably the most popular, are, Band of the Year, which this year includes nominees Dick Tady, Del Sincak, Fred Ziwich, Don Wojtila, and Bob Kravos plus Recording of the Year - "So This Is Bob Kravos," "All Time Polka Favorites" (Ziwich), "30 Years of Great Polka Times" (D. Tady), "Hello" (Sincak), "That Old Gang of Mine" (Fedorchak), and "Polka Lovin' Gal" (D. Wojtila - C. Hibbs).

The button accordion is indeed an integral part of Slovenian style music and therefore two categories are offered; first, it's Button Box Group: Button Box Buddies, Holmes Hall Buttonaires (last year's winners), Lipa Park Button Box, Mahoning Valley Button Box, and Cleveland Lake Erie Button Box Club.

The nominees for Button Box Individual or Duet: Frank Spetich Sr., Joey Tomsick, Nancy Hlad, Joe Grkman, Fred Ziwich, and Lynn Marie Hrovat Rink.

The remaining categories are Musician of the Year which will list the following on the forthcoming ballots to the close to 1,000 members: Fred Kuhar, Eddie Rodick, Don Wojtila, Joey Tomsick, Dick Tady, Bob Kravos, George Staiduhar, and Fred Ziwich (last year's recipient).

For Sideman of the Year: Bob Bacha, Mark Habat, Eric Noltkamper, Dick Flaisman, Ron Sluga (last year's winner), and Dennis Bucar.

Finally for the Best New or Young Band: Polka Brothers

(Continued on page 2)

Voters choose from 11 polka classes

(Continued from page 1)

(Wisc.), Tony Fortuna (Cleve.), Fred Yasnowski (Penn-Ohio), and the following from Western Pennsylvania: Larry Placek Tunemasters, Sun Rays, and Benzy Rathbone.

Those interested in joining the American Slovenian Polka Foundation and being eligible to vote this year can join with a \$12 annual or \$100 lifetime membership. Send your check to the Polka Hall of Fame at

291 E. 222 Street, Euclid, Ohio 44123. If any questions call (216) 481-0830. New member payments should be in by the end of September so ballots can be mailed and returned in time.

The Awards Show VII is a big part of our annual Thanksgiving Polka Party weekend in Cleveland. General information on other events downtown can be had by calling Joey Tomsick or myself at 1-800-800-5981.

'Ave' singers coming to US

In late September and early October the mixed Slovenian singing choral group "Ave," will visit and perform in the United States and Canada.

Ave members hail from the capital city of Ljubljana, in the independent and sovereign country of the Republic of Slovenia.

Ave has been in existence for 10 years. Its choral director is Mr. Andraž Hauptman. Mr. Hauptman is a professor and instructor in piano and also a voice instructor at the Voice Academy in Ljubljana. There are 20 singers in the group.

Ave has toured Slovenia plus other countries in Europe including Austria and Italy. This will be their first official tour to North America.

The concert in Cleveland will be held on Saturday, Oct. 1 at 7 p.m. in the Slovenian National Home, 64th and St. Clair. The singers will present a mixture of traditional, religious, national, and some contemporary songs. The local Cleveland Slovenian singing men's choral group *Fantje na Vasi* has graciously allowed usage of its traditional early fall date for this performance.

Cost for the concert is \$10.00. For additional information please contact Dr.

Mate Roessman at 486-8862.

Ave is considered one of the finest, if not the best, mixed choral singing groups in Slovenia.

Secured parking will be provided in the parking grounds of the Slovenian National Home.

St. Mary Slovenian School Opens

The St. Mary's (Collinwood) School Slovenian language program announced the start of its new program year on Saturday, September 17. Classes begin at 9 a.m.

The language program offers an opportunity for children and interested adults to develop Slovenian language and reading skills along with exposure to Slovenian history, music, and culture.

Classes are held weekly on Saturday mornings beginning at 9 a.m.

For more information please contact Tom Stepec at 731-5011 or Breda Ribic at 943-0621.

Bake Sale

St. Mary's Altar Society is sponsoring a krofe and bake sale on Saturday, September 17 beginning at 9 a.m. in the school auditorium.

Chicken - Roast Beef Dinner

A once-a-year fund-raising project of the St. Vitus Altar Society is their annual Chicken Roast Beef Dinner on Sunday, September 18 in the St. Vitus Auditorium, E. 62nd and Glass Avenue.

Serving will begin at 11:30 a.m. and last until 1:30 p.m. The dinner will be complete with soup, chicken or roast beef, vegetable and dessert. All this for only \$8 for adults and \$4 for children under 12.

This is a real treat, and where else can you get a delicious home-cooked Sunday dinner for such a small amount?

There will also be a Bake Sale of home baked goodies for which the ladies of the society are noted.

A raffle will take place around 1:30 p.m.

Proceeds of the dinner are used for the support of the church and school.

100 WORDS MORE OR LESS BY JOHN MERCINA

THE WINNER!
THE READER OF THIS COLUMN SELECTED TO WIN THE "LOG HOUSE KIT" VALUED AT \$ 129.00 IS NONE OTHER THAN

FRANCI SEVER
5595 CHATHAM DRIVE
SEVEN HILLS, OHIO 44131
PLEASE STOP AT THE OFFICES OF THE AD AND CLAIM YOUR PRIZE!

In Loving Memory
Of The 13th Anniversary
of the death of

Louis J. Noggy

Sadly missed by:
Wife, Mary — relatives

Euclid, Sept. 8, 1994

In Loving Memory

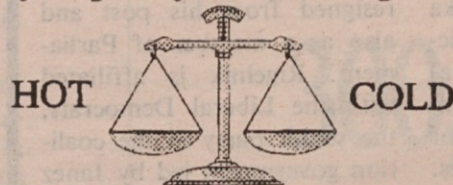
Of the 20th Anniversary
of the death of

**Marian Wolf
Lipold**

Sadly missed by:
Mother, Mary
Albin Lipold
sons: John, Paul, Drew
grandson Drew

Whether you like your winters hot or cold...
Let us help you plan your winter get-away now!

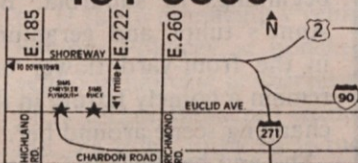

Corporate ■ Leisure ■ Groups ■ Cruises

22078 Lakeshore Boulevard ■ Euclid, Ohio ■ 44123
216-261-1050 ■ FAX 216-261-1054 ■ 800-659-2662

BUICK
21601 EUCLID AVE
481-8800

SIMS
EUCLID

CHRYSLER • PLYMOUTH
20941 EUCLID AV
692-3900

TOLL FREE
1-800-688-SIMS
(7467)

**300,000
WINNERS
A DAY.**

JOIN IN THE WINNING.

All Ohio Lottery players are subject to laws and regulations of the Ohio Lottery Commission.
For more information, call our Customer Relations Department (216) 787-3200 during regular business hours.

**STOP PAYING HIGH CHECKING FEES.
GET 100% FREE CHECKING AT METROPOLITAN.**

COMPARE!	METROPOLITAN	YOUR BANK
ATM Card	FREE	
ATM Transaction Fees	FREE at Green Machine	
Monthly Fee	NONE	
Per Check Charge	NONE	
Per Deposit Charge	NONE	
Free Checks	50	
Balance to Open	\$100	

DON'T WAIT, STOP IN NOW!

Ask how you can get FREE checking with interest, too!

**METROPOLITAN
SAVINGS BANK**

• Bainbridge543-2336
• Chesterland729-0400
• Cleveland486-4100

• Cleveland Hts.371-2000
• Euclid731-8865
• Pepper Pike831-8800

• Shaker Hts.752-4141
• South Euclid291-2800
• Willoughby Hills944-3400

METROPOLITAN SAVINGS BANK OF CLEVELAND • MEMBER FDIC

St. Clair Pensioners News

The worst thing that can dampen a picnic is a rain storm, I think. It can bring on a wet day and cooler temperatures, neither suitable for enjoyable picnicking. I am sure that all or most of us are familiar with the phrase: "The luck of the Irish." Well after attending the Federation of Slovenian Pensioners Annual Picnics for a number of years, by one's observation, it might be appropriate to change that phrase slightly to read, "The luck of the Federation of Slovenian Pensioners." On second thought... better leave the saying to the Irish, and not disturb our current good fortune.

Yes, yes, the weather on Wednesday, August 17 was ideal! Not too hot and not too cool. Just "ideal picnic weather."

As is normal at this annual event, we again attracted a number of patrons from beyond Cleveland and its surrounding vicinities, and also some from other states. It was a great gathering of friendly, happy people.

The meal, prepared by Julia Zalar, was super delicious. The serving moved along smoothly, and the Andexler Band lost none of its appeal. Just as good as ever.

There also appeared to be more activity on the balinca courts. The players, mostly ladies. Hm... I wonder why? It can't be that the men are afraid to end up as losers... or??

All in all, it was a great picnic. If you missed out this year, don't let it happen next year. Make a resolution now to be there the next time around.

The date for our "Picnic in the Park" is Tuesday, September 20. This is a typical old fashioned picnic, with wiener roast, potato salad, and all of the other trimmings that go along with the kind of picnic we enjoyed in our yesteryears. We usually also have some button box music and sometimes some impromptu singing. The only thing missing will be the activity games, such as baseball, touch football, etc. Not that we are too old for it, but to keep the doctors happy, we just agree to take it easy. Sounds good doesn't it? Transportation? It will be provided if needed. Just let Frances or Edward Karnak know. If you haven't as yet signed up for the picnic, get on the ball and call Frances at 486-0818. Do it now.

In my last report among those listed as sick or hospitalized, I mentioned the name of Mary Batis as seriously ill. Her life here on earth came to an end on August 25, and she was laid to rest on August 29. I can assure you that the many cards you sent to her were most welcome, knowing that you cared.

Do not forget the sick. Do send a card and let them know you care.

Frances Macerol, after her

surgery and a short stay at home, has now taken up residency at the Gateway Family House.

Edward Karnak had cataract surgery and reportedly is coming along OK. That is good news to all of us.

Frank Kuret who is now at the Manor Care Nursing Home in Rocky River, is hoping to be transferred soon to the Neff Road Home. This will make it more convenient for those wishing to visit him.

It was a pleasant surprise to see and talk to Emilia Giovanetti recently. She is back at home on 61st Street. She had gone through serious heart surgery, recuperated at her daughter's home in Richfield. Her condition is such that she was permitted to return to her former residence here in our neighborhood. She is happy to be back and hopes soon to be able to attend our meetings. Welcome back, Emilia.

Margaret Kaus is slowly making better use of her walker. Possibly we will see her soon in the St. Clair area again. Josephine Stinziano reports that she is coming along okay, and we may see her about before long. Josephine Mohorcic, I am told, is managing to handle the basic household chores. Tough kid, that gal.

Just received a note from the Friends of the Slovenian National Home, Inc. announcing their coming Fall Brunch scheduled for Sunday afternoon on September 25. We urge you to support them, not only in their brunches, but also as a member of the organization. They are a support organization for the Slovenian National Home and are in their 7th year of existence. They have financed a

number of much needed improvements. There is still more that needs to be done. The Friends thank those who continue to give their support as contributing members. If you are not yet a member, we urge you to join. I urge you to join. If you need an application for membership and since I am an active member of the Friends organization, call me (391-9761) or any other member for that matter, and

25th anniversary Mass

A 25th anniversary Mass for the late Frank Knific Sr. will be offered at an 8:30 Mass in St. Christine Church on Wednesday, Sept. 21.

FOR SALE

Beverly Hills, 4 bdrm bungalow. 2 baths. A.C. By appt. only. Call 383-8260.

HELP WANTED

Lunch-time waitress, from 11 to 3. Evenings need kitchen help from 5 to 10. Call 729-4540. Ask for Annie. Annie's Restaurant.

FOR SALE — By Owner

\$139,900
481-2255

Euclid. Impeccable cond. Light brick ranch. 3 bdrm. 1-1/2 baths. 2 car plus garage. Full basement. Family Rm. Deck & covered patio. Beautifully landscaped wooded lot. Many amenities. Must be seen to be appreciated.

1740 Sherwood Blvd.
on Cul-de-sac
Excellent location

(to Sept. 29)

HOUSE FOR SALE BY OWNER

Older 3 bedroom house, in vicinity of St. Mary's church in Collinwood. \$20,000. Call 486-5245 after 6 p.m.

you will be provided with the necessary information. You can also sign up at the Brunch. The Friends need your support.

A reminder that the *third Thursday of the month, the day of our meeting, comes earlier this month.* Our coming meeting is on **Thursday, September 15th** at 1 p.m. in the Ed Kenik Room (formerly the Annex). See you there.

Stanley J. Frank, Secretary

Thanks

A sincere thank you from all of us at St. Vitus Slovenian School for the excellent and extensive coverage we received in the August 18th issue of the *Ameriška Domovina*. Your continued support of our endeavors is very much appreciated.

Sincerely,
Marie Bergar,
Principal

Closing Centennial Observance

American Slovenian Catholic Union (KSKJ)

100th Anniversary Mass and Dinner Sunday, October 9, 1994

St. Vitus Church and Parish Auditorium
6019 Glass Avenue, Cleveland, Ohio 44103

Auxiliary Bishop A. Edward Pevec,
Principal Celebrant

Solemn Mass: Noon

Dinner: 1-15 - 1:30 p.m. (est. start time)

Tickets: Call Joseph Hocevar (216) 881-9586

Donation: \$20.00 for dinner ticket

Reserved table: eight per table

Must purchase tickets in advance — No sales at the door

FREINDLY SERVICE SINCE 1928

RUDY'S Quality Meats Inc.

31728 Vine St.,
Willowick

943-5490

TOP QUALITY MEATS at REASONABLE PRICES

PORK LOIN ROASTS \$1.79 lb.
Loin End 2 1/2 lb. avg. wt.
Sliced into chops free

SKIN ON WIENERS \$2.49 lb.

BEEF - 1/4 LB SUPER DOGS \$2.49 lb.

DAISYFIELD LEAN - SMALLER SIZES \$1.99 lb.
PORK SPARE RIBS

FRESH GROUND BEEF PATTIES \$1.99 lb.

Choice Beef - Steaks Of All Kinds - All Sizes
Steaks - Cut To Order For Grilling

Lean & Tender - Great On The Grill
Pork Shoulder \$1.69 lb.
Pork Steaks

We Make The Best - Hot Or Mild
Italian Sausage \$1.79 lb.

NOSAN'S Now Open Slovenian Home Bakery

361-1863
Cleveland

481-5670
Euclid, Ohio

Baked Fresh Daily
Assorted Slovenian Pastries,
Potica, Krofi, Flancate
and assorted Specialty
Breads, Strudels, 8-Grain,
Rye and Vienna, Hlebec,
Style Bread

6413 St. Clair Ave.
361-1863
Cleveland, Ohio

567 E. 200 St.
481-5670
Euclid, Ohio

Tues. thru Sat.
6 am to 4 pm

Thurs thru Sat.
7 am to 4 pm

— HVALA LEPA —

ANTON SUSTAR
Services for Anton Sustar, 85, of Euclid were on Wednesday at St. Christine Catholic Church, 840 E. 222 St., Euclid.

Mr. Sustar died Sept. 4 at Wickliffe Country Place.

Born Jan. 6, 1909 in West Newton, Pa., he lived in Cleveland before moving to Euclid 54 years ago.

He was a member of KSKJ Lodge No. 219.

He retired after 32 years of service at Chase Brass and Copper Co. in Euclid.

Survivors are his sons Daniel and Frank of Wickliffe; daughter, Mary Smrdel of Kirtland; brothers, Pavle of Slovenia and Joze of Argentina and sisters, Lencka Gerl and Ancka Parkelj of Slovenia; nine grandchildren; three great-grandchildren.

His wife, Antonia, is deceased.

Friends called at The Dan Cosic Funeral Home, 28890 Chardon Road, Willoughby Hills. Burial was in All Souls Cemetery in Chardon Township.

BOGOMIL VESEL

Bogomil Vesel remembered fondly the years his mother operated a restaurant in his native country of Slovenia. So in 1967, he and his wife, Mary, bought the Pub Restaurant at Southland Shopping Center in Middleburg Heights.

Mr. Vesel, 72, died Saturday, September 3 at his home in Middleburg Heights.

He retired in 1976 after he and his wife sold the English-style bar and eatery. Two years ago, Mrs. Vesel bought another restaurant in Middleburg Heights and named it after her granddaughter, Katherine.

Mr. Vesel came to the United States from Slovenia in 1950, after World War II.

"After the war, he wanted to start a new life," said his daughter, Mary Ann Soucie of Strongsville.

He met his wife in Bessemer, Pa. They moved to Cleveland in the late 1950s. He worked at various factory jobs before buying the restaurant.

During his retirement, he liked to travel and work in his garden, his daughter said. He made several trips to Slovenia, including one last year.

In addition to his wife, daughter and granddaughter, survivors include two brothers and a sister.

Services were at 11 a.m. Tuesday, Sept. 6 at St. Bartholomew Catholic Church in Middleburg Heights.

DORIS ANDOLEK

At various times in her life, Doris R. Andolek owned three taverns in Euclid and Cleveland.

CARST-NAGY Memorials
15425 Waterloo Rd.
481-2237
"Serving the Slovenian Community."

Mrs. Andolek, 70, of Cleveland, died Thursday, Sept. 1 at her home of cancer.

She once owned the Village Tavern in Euclid, as well as the Caboose and 3 Corners taverns in Cleveland.

Mrs. Andolek was a lifelong resident of Cleveland. She graduated from Collinwood High School.

Survivors include a sister, Eleanor Norman of Mentor-on-the-Lake; and a sister-in-law, Mary Dolgan of Euclid.

Her husband, Louis, is deceased.

Services were at 9:30 a.m. Tuesday, Sept. 6 at St. Paul Catholic Church, 1231 Chardon Rd., Euclid.

Grdina-Faulhaber funeral home handled funeral arrangements.

ROBERT D. MARGRAFF

Robert D. Margraff, 49, a resident of Clearaire in Cleveland, formerly E. 72 St. & St. Clair, died Aug. 29 through an electrical accident resulting from the Sunday, Aug. 28 storm.

Mr. Margraff was born Sept. 23, 1944.

He was a pattern maker at the Standard Sign Co. for 17 years.

He is survived by brothers Frank (wife Barbara), and Thomas; five sisters: Frances (Mitch) Mitchell, Wilma (Joseph, dec.), Sasnaska, Elsier (Marty) Wisnieski, Dolores (Paul) Savetski, Eleanor (Joseph) Waurzynski; and many nieces and nephews.

Funeral was Friday, Sept. 2 at St. Mary's Church, Holmes Avenue. Burial in Holy Cross Cemetery. Zele Funeral Home, 452 E. 152 St., was in charge of arrangements.

Contributions to St. Mary School Fund, in his memory, would be appreciated.

In Loving Memory

*5th Anniversary
Beloved Husband*

Frank Slejko

Oct. 20, 1912—Sept. 1, 1989
*Silent thoughts of our years together,
Hold treasured memories that will last forever;
You went away leaving me with the memories we made;
Memories of those happy yesterdays, lived with you.
And even though you are gone In my "silent thoughts"
"You Will Always Live On."
Remembered Forever,
Forgotten Never
Your Loving Wife,
Jane*

Holmes Avenue Pensioners News

On Wednesday, Aug. 10 the meeting started promptly at 12:30 p.m. Matt Zabukovec introduced our Pres. John Habit. The topic he spoke about was the restoration of the Memorial School Gardens and the background of this work. He pointed out that books and video are available at the new library.

June Kosich who is associated with this project gave information and forms on purchasing powers for the restoration of the gardens. At the conclusion of the program our regular meeting took place.

There were 130 members who attended the meeting. Ana Eichler welcomed back the members who were ill. Hank Skarbez, Frances Nemanich, Andy Rodela, Bernie Zalar. Get well to all our ailing members.

Matt Kajfez informed us of the 75th anniversary dinner dance being held on Saturday, August 27 at the Collinwood Slovenian Home. Stan Erzen will be honored as the oldest patron of the Slov. Home. Mike Wojtila will be honored and nine bands will play both halls.

Fed. of Pensioners will hold their annual picnic at the SNPJ Farm Aug. 17. Lenny Andexler will play. Julie Zalar will prepare the meal.

John Habit announced Antoinette McGrath was not in

attendance. She is chairperson of the nominating committee. A report will be given in September.

The Christmas plans for our annual Christmas dinner are being made. More on this later. A trip is planned to Jacobs Field on September 29. Our deepest sympathy to the families of Frank Zitko, Antonia Novak (Millie). She was known as the Noodle Lady. Whenever she attended a meeting she donated her noodles to the club. May she rest in peace. Also the family of Anthony Merhar, Ed Champa, son-in-law of Joe Marovich, and for the son of Julia Curtis.

Our next meeting will be held on Wednesday, Sept. 14th. Many thanks to Jennie Tuma for the information of this meeting. Thanks.

—Ann Stefancic

Happy Birthday

Happy Birthday to the following residents of the Slovene Home for the Aged who were born in September:
9-02, Angela Arko, 86
9-04, Rose Werlich, 73
9-09, Mary Vokac, 85
9-21, Jeanne Oblak, 79
9-21, Joseph Sternad, 77
9-27, Rose Jaros, 74

"Man is not the creature of circumstances — circumstances are the creatures of men."

In Memory

Please find enclosed check for \$50.00. It is for renewal of our subscription to your wonderful paper and \$25.00 in memory of our father (father-in-law and grandfather), Mike Spisich.

Frank, Gerri, Amy & Frankie Spisich
Wickliffe, Ohio

In Memory

John Kovacic of Cleveland donated \$10.00 to the American Home newspaper in memory of his wife, Vera Kovacic.

Thanks

Frances Macerol of 1152 E. 61st., and her family would like to thank all their friends for the numerous calls, cards and prayers on her behalf after surgery in St. Vincent's Charity Hospital in June.

She is presently convalescing at Gateway Health Care Center in Euclid, Ohio.

Pilgrimage

A pilgrimage to Mother of Sorrows Shrine in Frank, Ohio will take place on Sunday, Sept. 25th. For bus reservations call Lojze Bajc (486-3515) or Viktor Tominec (531-2728).

Al Koporc, Jr.
Piano Technician
(216) 481-1104

Joe (Jože) Zevnik
Licensed Funeral Director

The
Dan Cosic
FUNERAL HOME

Finest Funeral Facility in Northeast Ohio

28890 Chardon Road
Willoughby Hills, Ohio 44094

944-8400

Visit Us At

Hilltop Village
A RETIREMENT COMMUNITY

- Private garden apartments
- No endowment or entrance fee
- 24 hour security
- Planned activities
- Free transportation
- 24 hour Emergency Pull Cord
- Free Laundry Facilities
- Nutritious Meals

Call Today for a Brief Tour and Free Lunch
25900 Euclid Avenue • Euclid, Ohio 44132
(216) 261-8383

*A
Very
Nice
Place
to
Live!*

News from Slovenia

LJUBLJANA Aug. 31 (STA) — The Parliament of Slovenia spent the whole month of August on holiday, while the Government took only a few days off. The Slovenian party leaders also withdrew from the public for a short period but at the end of the month they were back on the job.

Most Slovenians spent their holiday at home or abroad and the National Office of Statistics reported that tourism is again on the rise, especially in Gorenjsko (Carniola) after a couple of years of recession.

There was a heavy drought especially in Kras (Karst) with fires destroying approximately 1,200 hectares of woods. Heavy storms raged through the country several times, often with hail and tornadoes, which caused enormous damage to fields, woods, houses and other structures. The Government decided to

completely nationalize the railways of Slovenia, and to take a 51 per cent stake at the Luka Koper Adriatic port.

Presidents of Hungary and the Czech Republic (Arpad Gönce and Vaclav Havel) spent their holiday in Slovenia, which offered an opportunity for talks with President of Slovenia, Milan Kučan.

The last 10 days in August were marked by two significant events: a confiscation of electronic devices of the Slovenian company Iskra • Elektrooptika destined for an unknown Iranian customer was reported on August 22, while the seizure actually took place one month before at the Vienna airport. Slovenian customs officers maintained on the following day, Aug. 23, that the products could not be classified as weapons according to international agreements.

On August 24, an explosive device blew up at the Klagenfurt airport. It originally had been planted in front of the German-Slovenian bilingual school. Two policemen were seriously wounded in the explosion. Representatives of the Slovenian minority in Austria expressed serious concern. Foreign Minister Lojze Peterle also expressed dismay and asked for a detailed report.

President of Slovenia Milan Kučan attended the two-day meetings of Central European countries in Innsbruck and Alpbach in Austria.

Steak-Chicken at Pristava

Singing Society Korotan will sponsor a dinner-dance at Slovenska Pristava on Saturday, September 10. Featured will be steak & boneless breast of chicken dinner from 5 - 8 p.m. Ensemble Stan Mejac Orchestra provides the music.

Sayings:

- All of the animals except man know that the principal business of life is to enjoy it.
- Brevity is very good when we are, or are not, understood.
- If you follow reason far enough it always leads to conclusions that are contrary to reason.
- Life is the art of drawing sufficient conclusions from insufficient premises.

"One man's way may be as good as another's, but we all like our own best."

—Jane Austen

Coming Events...

Saturday, Sept. 10

Singing society Korotan holds dinner-dance at Slovenska Pristava with steak and boneless breast of chicken dinner from 5-8 p.m. Ensemble Stan Mejac Orchestra.

Sunday, Sept. 11

Dance at West Park Slovene Home, 4583 W. 130 St. Music by Eddie Rodick.

Friday, Sept. 16

Dance at West Park Slovene Home, 4583 W. 130 St., music by Dan Peters.

Sunday, September 18

St. Vitus Altar Society Chicken or Roast Beef full course dinner including soup, in St. Vitus Auditorium, 11:30 a.m. until 1:30 p.m. Donation \$8, children under 12, \$4.00.

Sunday, Sept. 18

Vinska Trgatev (Grape Festival) (at Slovenska Pristava.

Friday, Sept. 23

Dance at West Park Slovene Home, 4583 W. 130 St., music by Eddie Greek -Joey G.

Saturday, Sept. 24

Hamilton-Wentworth Slovenian Cultural Society Slovenian Choir and Šoča Slovenian Folkloric Dance Company concert, Bockhold Hall, Indianapolis, Ind., at 7 p.m. For tickets (which include chance on free round trip air fare to Ljubljana), call (317) 244-4816 or (317) 925-8717.

Sunday, Sept. 25

Annual Fall Brunch by the Friends of the Slovenian National Home.

Friday, Sept. 30

Dance at West Park Slovene Home, 4583 W. 130 St., music by Casuals.

Saturday, Oct. 1

Concert with "Ave" from Ljubljana at Slovenian National Home on St. Clair. Alpine Sextet plays for dancing. Donation \$10.00.

Sunday, Oct. 2

Upstairs Downstairs Benefit Dance sponsored by George Knaus from 3 - 9 p.m. Euclid Slovenian Society Home featuring Joe Toriskie, Del Sinchak, Joe Luzar, Frank Stanger, and Walter Ostanek. Call (216) 481-9300.

Saturday, Oct. 8

P.S.W.A. 60th Anniversary Banquet, Slovenian Workmen's Home, 15335 Waterloo Rd. Dinner 5-6:45, program 7:15. Fred Kuhar Orchestra. Donation \$15. For tickets call 481-6247.

Sunday, Oct. 9

AMLA Clambake (steak or bake) at AMLA Recreation Center. Music by Johnny Vadnal Orchestra.

Sunday, Oct. 9

St. Mary's School Alumni 4th Reunion with 12 noon Mass, dinner following in Slovenian Hall, 15810 Holmes Ave. \$15 per meal. For tickets call Jennie Schultz.

Sunday, October 9

Centennial Observance of founding of KSKJ sponsored by the Ohio Federation of KSKJ Lodges. 12 noon Mass with Bishop A. Edward Pevec in St. Vitus Church. Banquet following Mass in auditorium. Security provided.

Sunday, Oct. 16

Glasbena Matica Concert. Dinner served at 2 p.m. with concert to follow. Dancing to Johnny Vadnal Orchestra.

Wednesday, Oct. 19

P.S.W.A. Circle 7 Fall Card Party, Waterloo Hall 1 to 3 p.m. \$3. Door prizes and refreshments.

Oct. 21 thru Oct. 23

Slovenian Society Home, Reher Ave., Euclid, Ohio 75th Anniversary Celebration.

Saturday, Oct. 22

Stajerski Klub, Martinovance evening with Family Style Dinner, Alpine Sextet band at Slovenian National Dome, 6417 St. Clair, 6:30 p.m. Donation \$16.00.

Sunday, Oct. 23

"Občni zbor" General meeting at the Slovenska Pristava.

Saturday, Oct. 29

Zarja Fall Concert at Slovenian Society Home, Euclid.

Sunday, October 30

St. Vitus Alumni Honoree Day Dinner (family style) in St. Vitus Auditorium; serving 1:30 p.m. Donation \$15.00.

Sunday, Oct. 30

St. Vitus Alumni Hall of Fame Mass and Dinner.

Sunday, Nov. 6

AMLA Anniversary Dinner Dance at Slovenian National Home, 65th & St. Clair Ave. Bob Kravos Orchestra.

Sunday, November 13

Fall Concert of Slovenian Junior Chorus, Circle 2 at Slovenian Society Home.

Saturday, November 19

St. Vitus Catholic War Veterans Post 1655 is celebrating its 45th anniversary with a banquet and dance in St. Vitus auditorium. Polka Mass in St. Vitus church at 5 p.m., followed by cocktails at 6 and dinner at 7. Music by Orcaes. Open bar. Guarded parking. Donation \$20.00.

Thursday, November 24

Thanksgiving Day Polka Party from 4 p.m. to 2 a.m. in Marriott Society Center Hotel, 127 Public Square at St. Clair, downtown Cleveland. Donation \$10.

Friday, November 25

Thanksgiving Friday Polka Party from 4 p.m. until 2 a.m. in Marriott Society Center Hotel, 127 Public Square at St. Clair, Cleveland. 7 polka bands. Admission \$10.

Saturday, November 26

Polka Awards Show 7 at

Office Hours By Appointment Phone (216) 261-1133

RICHARD J. ZIRM, D.P.M.
Medicine and Reconstructive
Surgery of the Foot and Ankle

26250 Euclid Ave., Suite 819, Euclid, Ohio 44132

MARK PETRIC
Certified Master Technician

Petric's Automotive Service

Foreign & Domestic
General Auto Repair

(216) 942-5130

33430 Lakeland Blvd., Eastlake, Ohio 44095 / LOCATED IN REAR

Shore Carpet

**WHITE GLOVE SERVICE
AND INSTALLATION FOR
OVER 20 YEARS**

Armstrong, Tarkett
Mannington Vinyl Floors
Sutton - Mohawk
Cabin Craft - Downs - Galaxy
Lees - Masland - Salem - Welco
Philadelphia - World - Diamond
Aladdin - Citation

FREE HOME ESTIMATES

AREA RUGS
MADE TO
ORDER

EXPERTS IN
RESIDENTIAL &
COMMERCIAL
FLOORING

Mon. - Tues. - Thurs. 9 A.M. - 8 P.M.

Wed. - Fri. - Sat. 9 A.M. - 5 P.M.

Visit Our Beautiful Showroom at 854 E. 185th St.

531-0484

**LOOKING FOR
TONY CARUSO?**

WE FOUND HIM AT HIS

**TONY'S OLD
WORLD PLAZA
BARBER SHOP**

664 E. 185th

**HAIRCUTS
\$3.00**

MON.-FRI.

7:30AM-5:30PM

SAT.

7:30AM-5:00PM

531-6517

"Our Family Has Been Here
to Serve You Since 1903"

— Serving Slovenian Families for 90 Years. —

Grdina-Faulhaber Funeral Home

17010 Lakeshore Blvd.
Cleveland, Ohio 44110

531-6300

For further information call Don Faulhaber—Funeral Director

Preplanned Funeral Arrangements Available

**BRICKMAN & SONS
FUNERAL HOME**

21900 Euclid Ave.

481-5277

Between Chardon & E. 222nd St. — Euclid, Ohio

The diary of a submariner

(Continued from June 30th Independence issue)

We were running submerged for most of the afternoon. The last air attack made us fully realize the war was truly on. Gancevic, our youngest radio operator was ordered to take my place at opening and closing of the conning tower's hatch. When the order to surface was given, Gancevic, very confidently rushed into the conning tower waiting there for the command "open the hatch." He and the Captain could not have been on the bridge longer than three minutes when the horrible sound of the "dive" claxon permeated throughout the submarine. The First Officer had her quickly titling into the, now so well known, steep, suicidal dive!

I was resting in the mess room, next to the control room. I do not know what - a premonition I suppose, made me jump up, to go and look into the control room. Both Captain and Gancevic were there already. Gancevic, clinging onto the ladder leading into the conning tower was trying to say something - to nobody in particular - but words would not pass his lips.

I knew what he was trying to tell us all - that watching a plane dive directly at you is a frightful sight; that the sharp angle of the diving submarine makes it very awkward to close the tight-rimmed hatch - that the submarine would soon be heavily flooded due to the acute diving angle and for God's sake will somebody do something about closing the hatch.

I jumped like a panther. I pulled the dazed Gancevic off the ladder, climbed into the conning tower, closed the hatch, slammed the claws into place and returned into the control room with the look of the victor written, most probably, all over my face. Last summer, at the Flotilla's Athletic Championships I won a medal for the 200 meters sprint, javelin and discus throw.

There was no medal for the spring into the conning tower, but I did get what was more important to me than any

trophy, "well done" nods and pats on the back from the control room crew and officers. When we came to periscope depth after the air raid it was discovered that the main periscope, used for attacks, had been heavily damaged.

We surfaced at 1815 hours, thirty meters away from the depot ship's supply boat. The supply officer and the boat's crew expressed great surprise at seeing us, as we had been, early that afternoon, declared sunk. They were actually delivering provisions to the nearby submarine "Osvetnik" and had none for us. It seemed that in the 1350 hours air raid the destroyer "Beograd" was speeding parallel to us when a bomb aimed at the destroyer fell and exploded half way between them and us, lifting into the air an immensely large geyser of water. The destroyer's crew watched us being "hit" and "sunk."

(To Be Continued)

Never Too Late To Get Fit

Over 50 doesn't mean over the hill, even for people who have never exercised regularly.

Despite years of sedentary living, it is still possible to become physically fit, according to Dr. Fred W. Kasch, director of the Exercise Physiology Laboratory at San Diego State University.

In a study of three groups of men between the ages of 45 and 55, Dr. Kasch found that men who had rarely exercised before could achieve levels of fitness almost equal to those of their counterparts who had exercised regularly for 10 years.

Chiappetta joins industry board

John Chiappetta, president of Euclid & Wickliffe Services Inc. of Mentor, Ohio was named to the board of directors of Fabricators & Manufacturers Association International.

He is the son-in-law of Alice Opalich of Cape Coral, Florida.

MOCHA TRUFFLE COOKIES

These double-chocolate cookies have a soft truffle-like center, a crispy outside, and a delectable coffee flavor.

1/2 cup margarine or butter
1/2 cup semi-sweet chocolate pieces
1 Tbsp. instant coffee crystals
3/4 cup packed brown sugar
2 eggs
2 tsp. vanilla
2 cups all-purpose flour
1/3 cup unsweetened cocoa powder
1/2 tsp. baking powder
1/4 tsp. salt
1 cup semisweet chocolate pieces

In a large saucepan melt margarine or butter and the 1/2 cup chocolate pieces over low heat. Remove from heat. Stir in coffee crystals; cool 5 minutes. Stir in sugars, eggs, and vanilla. In a medium mixing bowl combine flour, cocoa powder, baking powder, and salt. Stir into coffee mixture. Stir in the 1 cup chocolate pieces. Drop dough by rounded tablespoons onto lightly greased cookie sheets. Bake in a 350° oven 10 minutes. Let cool 1 minute before removing from sheet. Makes 30 cookies.

DON'T PEEK CHICKEN

1 cup uncooked rice
1 can cream of mushroom soup
1 can cream of celery soup
1 can water
1 teaspoon parsley flakes
1/2 package onion soup mix
6 pieces skinless, split chicken breast

Combine rice, soups, water and parsley flakes in mixing bowl. Spray 9-by-13 baking pan with cooking spray. Pour rice mixture into baking pan. Place cleaned chicken pieces over rice. Sprinkle dry onion soup mix over chicken.

Cover baking pan with aluminum foil. Bake at 350 degrees for 1-1/2 hours. Don't peek until time is up.

• Boston or bibb lettuce has twice as much vitamin C and three times as much beta carotene by weight as iceberg lettuce. Even better, romaine has six times as much vitamin C and eight times as much beta carotene as iceberg.

Other than psychiatrists, the squirrel is the only animal that lives on nuts.

Recipes

MEATBALL SOUP

2 pounds ground beef
1 cup seasoned dried bread crumbs
salt
2 tablespoons salad oil
4 cups loosely packed shredded escarole (about 1/2 medium-size bread)
2 medium-size carrots, shredded
3 beef-flavored bouillon cubes or envelopes
1/2 cup regular long-grain rice or parboiled rice
1/4 teaspoon pepper
About 1-1/2 hours before serving:

1. In large bowl, mix well ground beef, seasoned bread crumbs, and 1 teaspoon salt. Shape mixture into 1-inch meatballs. In 5-quart Dutch oven over medium-high heat, in hot salad oil, cook meatballs, a few at a time, until well browned on all sides, removing meatballs to plate as they brown.

2. Return meatballs to Dutch oven; add escarole, carrots, bouillon, rice, pepper, 1/2 teaspoon salt, and 8 cups water; heat to boiling. Reduce heat to low; cover and simmer 25 minutes. Makes 8 main-dish servings.

Second Most Consumed Food

The potato is the second most consumed food in the United States, trailing only after milk products.

According to a study of over 13,000 California retirement community residents, at least an hour a day of active exercise may lower hip-fracture risk by 40 to 50 percent.

It takes a pound (two cups) of mint oil to flavor 45,000 sticks of gum.

Easy recipe for "Mookies"

Cross a muffin with a cookie and what do you get? A mookie!

Prepare muffin mix as directed or make your own muffin recipe from scratch.

Then drop level tablespoons of the batter onto lightly greased baking sheets. Bake about half the time specified for the muffins.

Mookies are on the soft side and best when eaten warm. They look like cookies, and you can indulge any time of day.

STOP IN AT

BRONKO'S Drive-In Beverage

510 E. 200th St.
Euclid, Ohio 44119
— 531-8844 —

Imported Slovenian Wines

Chalet Debonne Vineyards
Domestic and Imported Beer & Wines
— OHIO LOTTERY —

Open Mon. - Thur. 10 a.m. - 9 p.m.
Friday - Saturday 10 a.m. - 10 p.m.
Sunday (no wines sold) 11 a.m. - 5 p.m.

Owner: David Heuer

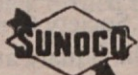
PEPCO Downtown
1235 Marquette St.
Cleveland, OH 44114
(216) 881-3636 Phone
(216) 881-1114 Fax
PEPCO is an Electrical
Electronics Supplies
Distributor serving the
needs of a city
on the move.

Appleton - Hoffman -
Bussman -
Cutter-Hammer - ITE - 3M
Siemens - Acme - Furnas -
Brady - Hubbell - Klein Tools

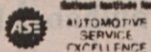
Store Hours:
Mon.-Fri. 7 am - 5 pm

Jeffrey J. Borkey -
Branch Manager

MAJOR & MINOR AUTO REPAIRS FOREIGN & DOMESTIC STATE EMISSIONS INSPECTIONS

DIESEL ENGINE REPAIRS
4 WHEEL & FRONT WHEEL DRIVES
COMPLETE DRIVE-TRAIN SERVICE
FRONT END ALIGNMENT

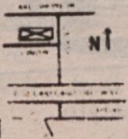

EUCLID SUNOCO SERVICE

EAST 200 SUNOCO
481-5822

470 E. 200 ST.
MON-FRI 6 AM-11 PM
SAT 7 AM-11 PM
SUN 9 AM-6 PM

APPROVED
AUTOMOTIVE REPAIR

Joe Zigman, owner

VESTI IZ SLOVENIJE

(Rubrika pripravljena že 31. avgusta)

**Več kot 4.000 slovenskih državljanov
zaprošilo za italijansko (torej dvojno)
državljanstvo — Italija podaljšuje rok**

Kot sedaj kaže, je več kot 4.000 državljanov Republike Slovenije vložilo zahtevo za pridobitev tudi italijanskega državljanstva. Prvi rok, ki ga je bil postavil v Italiji sprejeti zakon o državljanstvu, je že potekal. Italijanska vlada je ugotovila, da je veliko več interesentov za dvojno državljanstvo tako v Sloveniji kot Hrvaški in je zato hitro pripravila dopolnilo za omenjeni zakon. Ta dopolnilo je že bilo predloženo parlamentu v Rimu in v enem členu predvideva podaljšanje roka za vlaganje zahtevkov za prebivalce nekdanje Julijske krajine še za eno leto.

Italijanska poteza je dvignila veliko prahu v Sloveniji, kjer so vse glasnejše zahteve za odpravo dvojnega državljanstva sploh. V Sloveniji so mnogi zaskrbljeni, da Italija na ta način proizvaja nekakšno bodočo peto kolono, če pa bo lahko evropski in svetovni javnosti dokazala, da je v Sloveniji (in Hrvaški) zelo veliko število italijanskih (dvojnih) državljanov, bo lažje vmešavala v slovenske notranje zadeve.

Glede zadeve se je v Ljubljani sešla medresorska skupina, ki jo sestavljajo predstavniki ministrstva za notranje zadeve, za pravosodje, za zunanje zadeve ter službe za zakonodajo in urada za narodnosti. Sklenjeno je bilo, da se bo o zadevi razpravljala tudi slovenska vlada na njeni naslednji seji.

**Prizadevanja za sporazum o skupnem
nastopu na občinskih volitvah desnih strank
se osredotočena na pridružitve SKD**

Slovenski krščanski demokrati se še vedno zelo zanimajo za sodelovanje z drugimi desnosedrinskimi strankami za skupen nastop na prihajajočih, čeprav datumsko še ne določenih občinskih volitvah. Težavo povzroča nezaupanje med SKD na eni in druge desne stranke, predvsem SDSS in SLS ter NDS, na drugi strani, to zaradi v preteklosti izrečenih močnih kritik.

Na nedavnem pogovoru z novinarji je predsednik SKD Lojze Peterle dejal npr., da je stranka ugotovila na terenu voljo svojih članov, ki so za tako širšo koalicijo. Vendar SKD ne more pristati na to, da bi bila le ne-

kakšna pridružena članica v taki koaliciji. SKD želijo biti enakovreden dejavnik, je rekel Peterle. Znak tega bi bil, da bi mogli SKD sooblikovati sporazum o koaliciji in enakopravno izbirali družabnike. Predsednik SKD je izrazil prepričanje, da bo kljub vsem težavam vendarle prišlo do skupnega nastopa na občinskih volitvah. Desne stranke so z izjemo SKD vse v opoziciji, medtem ko SKD vztrajajo v koaliciji z LDS in ZLSD.

Lojze Peterle je spregovoril tudi o pobudi za dvostrankarsko vladno koalico med LDS in SKD, ki jo je bila predlagala pred meseci njegova stranka. Peterle je rekel, da bodo SKD počakali do konca septembra na odločitev LDS. Šele potem se bo svet stranke odločil, kako naprej.

S kakšnim nezaupanjem gledajo nekateri do SKD, je potrdila tiskovna konferenca Narodnih demokratov Slovenije, ki je bila 26. avgusta, isti dan kot SKD-jeva, na kateri je govoril Peterle. SKD so bili ponudili svoj predlog sporazuma o skupnem nastopu na občinskih volitvah. NDS je tako reagirala, po *Slovincu* 27. avgusta:

»Ta predlog je po mnenju Florijana Bulovca, predsednika sveta NDS, jasen dokaz, da se je vodstvo SKD začelo dogovarjati o skupnem nastopu na volitvah le zaradi pritiska svojega članstva, vendar pa nameni vodilnih v krščanski demokraciji »niso iskreni, saj s svojim predlogom postavljajo takšne pogoje, ki za druge stranke niso sprejemljivi«. Po Bulovčevih trditvah je vodstvu SKD več do tega, da to koalicijo razbijejo, kot pa da bi jo utrdili.

Kljub temu narodni demokrati upajo, da se bo tudi SKD priključila koaliciji, kar bi se po njihovem mnenju gotovo zgodilo, če bi pobudo v stranki prevzelo njeno ljudsko krilo. NDS je kritična tudi do slovenske zunanje politike, tu predvsem zaradi domnevno preveč mehkega odziva na podeljevanje italijanskega državljanstva v primorskih občinah. Minister za zunanje zadeve je seveda Lojze Peterle, ki je hkrati predsednik SKD.

Zanimivo bi sicer bilo ugotoviti, če so ob dvojnih državljanstvih tudi trojni. Če bi bil posameznik npr. hkrati slovenski, italijanski in celo ameriški ali kanadski državljan.

FOTO: PRIMOS PREDALČ

Ljubljana — Ob izrednih uspehih naših atletov in atletinj na velikih mednarodnih tekmovanjih sta jim združene ljubitelje slovenske atletike in skupščina mesta Ljubljane pred Magistratom priredila slavnostni sprejem. V središču pozornosti sta bila seveda Britta Bilac, evropska prvakinja v skoku v višino s prvenstva v Helsinkih, in Gregor Cankar, svetovni mladinski prvak v skoku v daljavo. Zaradi obveznosti na sprejemu ni bilo Brigite Bukovec, četrtovrščene tekmovalke z EP v teku na 100 m z ovirami. Mali praznik slovenske atletike so s svojo navzočnostjo počastili tudi nekdanji dobitniki atletskih kolajn Stanko Lorgar, Borut Bilac in dvakratna svetovna rekorderka Draga Stamejčič, medtem ko je bila Nataša Urbančič zadržana.

(Slovenec, 24. avgust 1994)

KOLEDA R SEPTEMBER

10. — Pevski zbor Korotan ima vrtno veselico na Slovenski pristavi. Od 5. do 8. zv. večerja, za ples igra ansambel Staneta Mejača.

18. — Oltarno društvo sv. Vida ima letno kosilo, v avditoriju pri Sv. Vidu. Serviranje od 11.30 do 1.30 pop.

18. — Vinska trgatev, na Slovenski pristavi.

25. — DSPB Cleveland prireja vsakoletno romanje k Žalostni Materi božji v Frank, O. Sv. maša ob 12. uri.

25. — SKD Triglav, Milwaukee priredi Vinsko trgatev, v Triglavskem parku.

OKTOBER

1. — Pevski zbor »Ave« iz Slovenije ima koncert v SND na St. Clair Ave. Pričetek ob 7h zv. Po koncertu igra za ples Alpski sekstet.

2. — Oltarno društvo fare Marije Vnebovzete pripravi kosilo v šolski dvorani.

8. — Progresivne Slovenke Amerike imajo banket ob 60-letnici, v SDD na Waterloo Rd. Večerja od 5. do 6.45, program ob 7.15, nato ples. Igra Fred Kuhar orkester.

9. — Ameriška Dobrodelna Zveza ima Pečenje školjk in stajkov na Slovenskem vrtu letovišču v Leroyu.

9. — Praznovanje stoletnice Kranjske slovenske katoliške jednote. Sv. maša ob 12h opoldne v cerkvi sv. Vida. Sledi banket v cerkveni dvorani.

16. — Klub upokoencev Slovenske pristave priredi kolino, na SP.

22. — Štajerski klub priredi martinovanje v Slov. narodnem domu na St. Clairju. Pričetek ob 6.30 zv. Igra Alpski sekstet.

23. — Občni zbor Slovenske pristave.

30. — Klub graduantov farne šole sv. Vida ima obed v dvorani pri sv. Vidu. Serviranje ob 1.30.

NOVEMBER

6. — Ameriška Dobrodelna Zveza priredi večerjo ob 84. obletnici ustanovitve, v SND na St. Clairju.

12. — Belokranjski klub priredi martinovanje, v Slov. narodnem domu na St. Clairju. Igra Alpski sekstet.

12. — Pevski zbor Jadran ima jesenski koncert v SDD na Waterloo Rd., ki je združen z večerjo in plesom.

19. — Katoliški vojni veterani pri Sv. Vidu priredijo banket in ples ob 45. obletnici ustanovitve, v dvorani pri Sv. Vidu.

DECEMBER

4. — SKD Triglav, Milwaukee priredi miklavževanje.

Iz Clevelanda in okolice

Krofi—

Oltarno društvo sv. Vida bo prodajalo krofe to soboto, od 8. zj. dalje, v društveni sobi šolskega avditorija. Pridite!

Spominska maša—

Tabor DSPB sporoča, da bo v nedeljo, 18. septembra, ob 10. dop., v cerkvi Marije Vnebovzete maša za pokojnega gen. Leona Rupnika. Rojaki in rojakinje ste naprošeni, da se te maše udeležite.

Koncert zbora »Ave«—

V soboto, 1. oktobra, bo komorni zbor »Ave« iz Slovenije podal koncert v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Koncert se bo pričel ob 7.30 zv. Javnost vabljen!

Prodaja peciva—

Oltarno društvo fare Marije Vnebovzete bo imelo prodajo peciva v soboto, 17. septembra, od 9. dop. dalje, v šolski dvorani.

Kosilo—

V nedeljo, 2. oktobra, prireja Oltarno društvo fare Marije Vnebovzete kosilo, ki bo v šolski dvorani. Nakaznice za kosilo so v predprodaji pri članicah, v župnišču, ali pa lahko pokličete 531-8855. Kosilo stane \$10, za otroka pa \$5.

Zanimivi podatki iz popisa prebivalstva ZDA iz leta 1990

V Združenih državah imamo vsakih deset let popis prebivalstva. Zadnji teh je bil leta 1990, na njem so mogli vsi prebivalci ZDA povedati tudi svoj narodnostni izvor oz. poreklo. Tako so mogli tisti, ki so slovenskega porekla, to izpričati.

Podatke, zbrane na omenjenem popisu, postopoma objavljajo. Tako je izšlo poročilo o tem, koliko ljudi se je v ZDA opredelilo za slovensko poreklo. Številka je 124.437. To je manj kot dva tisoč manj kot pred desetimi leti oz. 1980.

Iz objavljenih podatkov sledi, da se najdejo ljudje slovenskega porekla v prav vseh zveznih državah. Največ jih je, kot je bilo pričakovati, v Ohiju in sicer 49.598. Najmanj jih je v South Dakoti: 22, za dva več razpolaga njen severni sosed North Dakota, ki jih ima 24.

Druga država glede slovenskih Amerikancev je Pennsylvanija (14.584), nato Illinois (11.743), Minnesota (6.614), Wisconsin (6.478) in Kalifornija (5.546).

V letu 1980 je bilo zabeleženih 126.463 slovenskih Amerikancev. V Ohiju jih je bilo takrat 56.687, v Pennsylvaniji 17.416, Illinoisu 12.471, Minnesoti 6.968, Wisconsinu pa 6.277. O tem bomo še pisali.

Rudolph M. Susel

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. - 216/431-0628 - Cleveland, OH 44103

AMERIŠKA DOMOVINA (USPS 024100)

James V. Debevec - Publisher, English editor
Dr. Rudolph M. Susel - Slovenian Editor

Ameriška Domovina Permanent Scroll of Distinguished Persons:
Rt. Rev. Msgr. Louis B. Baznik, Michael and Irma Telich,
Frank J. Lausche, Paul Košir

NAROČNINA:

Združene države in Kanada:

\$25 na leto za ZDA; \$30 za Kanado (v ZD valuti)

Dežele izven ZDA in Kanade: \$35 na leto (v ZD valuti)

Za Slovenijo, z letalsko pošto, \$110 letno

SUBSCRIPTION RATES

United States and Canada:

U.S.A.: \$25 per year; Canada: \$30 in U.S. currency

Foreign: \$35 per year U.S. or equivalent foreign currency

\$110 per year airmail to Slovenia

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio

POSTMASTER: Send address change to American Home,
6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103-1627

Fax (216) 361-4088

Published every Thursday

No. 36 Thursday, September 8, 1994

JANEZ POVŠE

Komentar

Še moč Slovenije zmanjšuje?

II. del

Dokler ne bo prišlo v Sloveniji do uradne sprave, uresničene z državnim aktom najvišjih organov, se bo nadaljeval boj za prevlado dela slovenske družbe na račun drugega. Nadaljevalo se bo, kar se zdi paradoksalno, tudi mačehovsko razmerje do slovenskega naroda v celoti: zakaj dokler obstajata dva ločena izkustvena bregova, je realna nevarnost, da drug drugega izključujeta iz zamisli slovenskega naroda, kar se čedalje očitneje kaže, ali pa so tovrstna zamujena dejanja oziroma nedajanja za narod in državo vsak dan usodnejša. Dejstvo je, da je v državi Sloveniji, kakršna je danes, občutek za narod kot povezan organizem pravzaprav izredno šibak. Naša notranja šibkost se najbolj jasno kaže prav v razmerju do Italije. Medtem ko je za Italijo že dolgo časa, verjetno od prvega koraka sprave takoj po drugi vojni, značilna tudi velika skrb za njihove ljudi po svetu, se zdi Slovenija v tej točki povsem brez občutka, predvsem pa še vedno ideološko nastrojena in sovražno razpoložena do vseh ljudi zunaj svojih meja, ki niso prisegali ali ne prisegajo na levo ideologijo — ta pa pridno in seveda škodljivo ohranja stanje s konca druge svetovne vojne. Kaj je npr. slovenska država napravila z nemogočim volilnim zakonom za Slovence zunaj državnih meja, z zakonom, ki tudi zdaj očitno miruje na isti nevzdržni točki? Že stokrat obujeno in vendar merodajno je dejstvo, s kakšno velikopotezno velikodušnostjo je Slovenija pred drugimi demokratičnimi volitvami podelila državljanstvo t. i. priseljencem, kjer so šle številke krepko prek sto tisoč, in s kakšnim paranoičnim strahom je podelila nekaj sto slovenskih potnih listov našim izseljencem, torej svojim ljudem. Omenjeni paranoični strah se jasno kaže v tem, da o podelitvi slovenskega državljanstva ljudem slovenskega porekla odločajo skoraj na vladni ravni, zagotovo pa ministrstvo za notranje zadeve na najvišji stopnji, čeprav je uradno mogoče priti do njega na vsakem občnem sekretariatu za notranje zadeve. Zapletena razlaga hoče povedati, da formalno s pridobitvijo slovenskega državljanstva ni težav, vendar je gotovost glede njegove pridobitve nedopustno majhna. Naj bo tako ali drugače, dejstvo je, da Slovenci zunaj državnih meja za slovensko državljanstvo niti ne prosijo več. S tem je krog sklenjen in uradna razlaga je takoj pri roki: naši ljudje se za slovensko državljanstvo ne zanimajo. Res pa je, da ostaja slovensko narodovo telo razdruženo še naprej, namesto da bi ga po padcu berlinskega zidu in nekdanje realsocialistične Jugoslavije po hitrem postopku povežali.

V smislu razdruževanja Slovencev znotraj lastne države je neverjetno razmerje do skupne preteklosti: povojni poboji so še vedno zaviti v meglo, nobeden od soudeležencev se jih več ne spominja, neverjetno, v vsem našem narodu se ne najde človek, ki bi priznal, da je sodeloval pri dejanju, pri katerem je sodeloval. Razmerje do političnih krivic po vojni je prav tako mačehovsko in nečloveško, vrnitev premoženja razlaščenecem se pravzaprav ne premakne z mrtve točke. Pri vsem tem se človek vpraša, kakšen smisel preveva mlado državo Slovenijo, kakšna duhovna perspektiva je

(dalje na str. 9)

LEMONTSKI ODMEVI...

Letošnje poletje se je čudno »obnašalo«. Bila je suša, dolgi tedni brez dežja, nato nalivi. Pa se je s tem zemlja le malo namočila. Hvaležni smo pa Bogu, da nam je prihranil neurja o katerih smo brali in slišali. Romanja so mogla potekati po ustaljenih ali željenih programih. Za nekaj romanj so bili programi prilagojeni, saj radi ustrezemo željam, v kolikor je le mogoče. Romanji, ki sta bili do danes (konec julija) najbolj obiskani, sta bili:

Romanje društva Prekmurje za »Dan očetov«, tretjo nedeljo v juniju. Pri sv. maši je bila udeležba presenetljivo velika, pri večernicah pa kljub temu presenetljivo majhna.

Prvo nedeljo v juliju je bilo romanje Slomškovega krožka

Oltarno društvo pri Sv. Vidu vabi na kosilo

CLEVELAND, O. - Naglo se bliža čas, ko se bomo članice Oltarnega društva pri Sv. Vidu potrudile, da postrežemo vsem svetovidskim faranom in prijateljem z okusnim kosilom. To bo v nedeljo, 18. septembra, v avditoriju pri Sv. Vidu.

Vljudo vabimo tudi vse članice Oltarnih društev pri Mariji Vnebovzeti, Sv. Kristini in Sv. Lovrencu, da se nam ta dan pridružijo in tako zagotovijo dober uspeh.

Cena kosilu je \$8, za otroke do 12. leta starosti pa \$4, kar je za današnji čas več kot ugodno. Kosilo bo servirano od 11.30 do 1.30 pop. Kakor prejšnja leta, bo možno kosilo tudi vzeti domov (take-out). Za to pridite v društveno sobo zraven dvorane. Nakaznice za kosilo imajo odbornice, na voljo bodo tudi pri vходу v avditorij in v društveni sobi.

Vsem posetnikom bodo naše kuharice postregle z okusno juho s cmoki, z govejo pečenko ali s pečeno piškoto, kar si bo namreč kdo izbral. Zraven bodo seveda prikuhe. Saj ste mnogi bralci teh vrstic naši dolgoletni gostje in dobro veste, kako izvrstna so naša kosila. Zelo bi bilo lepo, če bi prišli na naše kosilo vsi bivši svetovidski farani, da bi se zopet srečali in pozdravili.

Članice našega društva in vse druge faranke lepo prosimo, da prispevajo dobro domače pecivo. Prinesite ga lahko že v soboto, 17. sept., dopoldne ali pa v nedeljo. Zelo bomo hvaležne za vašo pomoč in sodelovanje.

Več naš prebitek pri letnem kosilu je namenjen fari sv. Vida in farni šoli.

Oltarno društvo pri Sv. Vidu vas vabi samo enkrat na leto in zato upamo, da se boste našega kosila udeležili, zraven pa pripeljali še svoje družine in prijatelje od blizu in daleč.

Prisrčen pozdrav in na veselo svidenje v nedeljo, 18. septembra, med 11.30 in 1.30 pop. v dvorani pri Sv. Vidu!

Odbor

iz Clevelanda, ki so se mu pridružili rojaki iz najrazličnejših krajev, da je bilo pravo »vse-slovensko romanje«, zlasti ko se je večernic udeležila še skupina romarjev iz Slovenije, ki so se vračali iz »Baragove dežele«, o čemer je bilo poročilo v prejšnji številki (Ave Maria), ko nam je zmanjkalo prostora za pesnitev Lojzeta Bajca v spomin škofa Gregorija Rožmana, ki jo je ob njegovem grobu z občutkom recitirala gospa Pretnar:

*Prinašamo Vam rož na to gomilo,
kjer blago zdaj počiva vam srce,
ki narod svoj do konca je ljubilo,
ko vojni čas prinašal je gorje.*

*V svetlobi nauka Dobrega Pastirja,
Vladika nam je kazal pravo pot,
po zgledu Njega, ki vihar umirja
za narod je zajemal le dobrot.*

*Kako pravilno zmote je ocenil
zgovorno kaže nam današnji čas,
čeprav zato je težki križ oklenil,
da enkrat obrodil bi zlati klas.*

*Se krivi se oglašajo preroki,
modrost besede megla jim ovija,
v presoji del še v temi so globoki,
obsodbe kuje zmote hudobija.*

*A vi, Vladika, naš duhovnik zvesti,
ustaljen zgled, med dvomi vseh poti,
še gremo z Vami na tej dolgi cesti,
do cilja k BOGU, novih srečnih dni.*

V seznamu sobratov nismo zasledili nobenega rojstnega dne za mesec september. Pač pa smo jih zato proti koncu meseca avgusta obhajali več: P. Bernard Karmanocky je bil rojen 25. avgusta 1946, p. Beno Korbič je 28. avgusta dopolnil osemdeseto leto (rojen

VABILO Oltarnega društva Marije Vnebovzete

CLEVELAND, O. - Počitnice so mimo, zopet prihajamo v redno življenje. Prav je, da se oglasimo in povemo o življenju Oltarnega društva pri Mariji Vnebovzeti.

Vsako prvo nedeljo v mesecu se udeležujemo sv. maše ob 10. uri, ki je darovana za vse žive in pokojne članice. Tako bo tudi v nedeljo, 2. oktobra. Ta dan bo tudi kosilo v korist našega društva, katerega bo pripravila ga. Julka Zalar s pomočnicami. Lepo ste vabljen članice, da se udeležite tega kosila, kot tudi naši farani in prijatelji.

Nakaznice za kosilo lahko dobite v župnišču ali pri članicah, lahko pa pokličete tudi 531-8855. Cena kosilu je \$10 za odraslo osebo in \$5 za otroka, ter bo obsegalo svinjsko pečenko, pečene piške s prikuhami, solato, kavo in pecivom.

Popoldanske molitve to nedeljo odpadejo radi kosila. Molile pa bomo na prvi petek, 7. oktobra, ob pol sedmi uri (6.30) zvečer v cerkvi, po molitvah pa se bomo podale pod staro cerkvijo na kratek sestanek.

Drage sestre, lepo ste vabljen k sv. maši v nedeljo in nato h kosilu v šolsko dvorano, v petek zvečer pa k molitvam v cerkev in nato na sestanek pod staro cerkvijo. Jezus v tabernaklju naš čaka, da Ga počastimo, se Mu zahvalimo za vse velike dobrote, katere prejemo vsak dan.

Oltarno društvo M.V.

1914), p. Rafael Sešek je bil rojen 30. avgusta 1923, p. Bonaventura Borgola pa deset let prej, 30. avgusta 1913.

Menda ni hiše, ki bi imela količkanj zemlje, da se ne bi ponášala z lepim vrtom. Nekateri gojijo rože, večina pa zelenjavo in vse potrebno za domačo kuhinjo. Tudi naš samostan ima vrt. Še zelo lepo urejen, prav zgleden, ki ga čudovito lepo upravlja in urejuje p. Martin Stepanich. Na majhnem prostoru pridela veliko. Hvaležni smo mu in mu čestitamo.

Kakor so naši očetje in matere vedno molili in z molitvijo prosili za božje varstvo in dobro letino, tako izgleda, da tudi naš p. Martin. Pa nobenih umetnih gnojil ne uporablja. V jeseni vse lepo pokrije s travo, s senom, ki postane čez zimo gnojilo, da je zemlja spomladi spočita za novo rast in plod.

Pred leti, dokler je še zmogel, je tudi p. Fortunat imel precej velik vrt in je veliko pridelal. Žal pa je počasi opešal in z njim tudi vrt, da je sedaj postal travnik z nekaj mladimi drevesi.

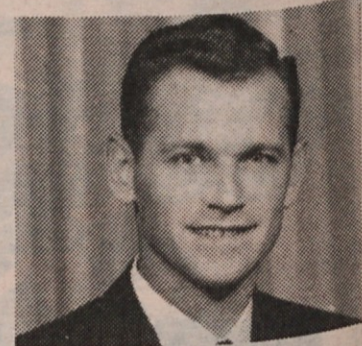
Mnogi rojaki sprašujejo, če bi sprejeli slovenske knjige za knjižnico. V knjižnici je sicer že lepo število knjig, vendar radi sprejememo, ker se še vedno najde knjiga, ki bi bila za knjižnico dragocena.

Kakor je razvidno iz kalendarja, je v septembru več Marijinih godov, praznikov. Tako je Mali Šmaren 8. septembra, ko obhajamo spomin Rojstva Marije Device. Ime Marijino je 12. septembra. 15. septembra je praznik Žalostne Matere božje. Slovenski frančiškani posebej slavimo praznik Povišanja sv. križa, 14. septembra, ker je tedaj god naše kustodije in province. 29. septembra se pa priporočamo sv. nadangelom Mihaelu, Gabrijelu in Rafaelu.

(dalje na str. 9)

V Blag Spomin

Ob peti obletnici smrti
mojega ljubljenega moža,
očeta in starega očeta

Florijana Končar
umrl 8. septembra 1989

*Odšel si v večno domovino,
kjer ni skrbi, krivic ne ran.
Uživaj zdaj Boga milino,
saj služil si mu vedno vdan.*

Žalujoči:

Žena Marija
Sinovi John, Frank z družino,
in Tommy
Hčerke Rosemarie z družino
in Angie
Bratje, sestre in tete v Sloveniji
ter ostalo sorodstvo

VALENTIN INZKO

Cerkev in koroški Slovenci

Razmere, v katerih danes živijo koroški Slovenci, ki mogli označiti takole: Najtežji problem slovenske narodne skupine na Koroškem in hkrati manjšinskega vprašanja sploh je še vedno trajajoča asimilacija dela slovenske narodne skupnosti.

Asimilacija poteka v dveh fazah. V prvi fazi izgubijo nekateri Slovenci zavest svoje pripadnosti k slovenski narodni skupnosti, v drugi pa postaja nemščina družinski jezik.

Slovenska narodna skupnost na Koroškem se zaveda, da bo mogla svoj narodni obstoj ohraniti v prihodnosti le, če se bo posrečilo zajezičiti ta dolgotrajni zgodovinski proces asimilacije. Razveseljivo je, da se je to koroškim Slovincem pri uradnem štetju 1991 do gotove mere posrečilo.

Pri uradnem štetju 1981 so našli na Koroškem 14.204 Slovencev, leta 1991 14.069. Ta številka zrcali tisto tretjino celotnega slovensko govorečega prebivalstva, ki je narodno zavedna in se dosledno zavzema za ohranitev slovenske materine govorice v družini, v javnem življenju, ki živi iz duha slovenske kulture in se priznava k skupnemu slovenskemu kulturnemu prostoru. Je pa v resnici po presoji narodnih organizacij dve tretjini Slovencev več, le da se pri državnih uradnih štetjih ne opredeljujejo za Slovence, ampak navedejo kot občevelni jezik nemščino.

V današnjih izvajanjih o koroških Slovincih se bomo posvetili v prvi vrsti cerkvenemu področju, vprašanju odnosov uradne Cerkve do koroških Slovencev in položaju Slovencev v koroški družbi sploh.

Žal je prišlo v prvih povoj-

nih desetletjih, torej po letu 1945, med škofijskim ordinariatom in koroškimi Slovenci do marsikaterih nesoglasij, do hudega konflikta, ki je močno obremenjeval medsebojne odnose v zadevi veroučnega jezika. Tako za časa Avstro-ogrske kot za časa Republike Avstrije je veljala na osnovnih šolah južne Koroške do leta 1959 ureditev, da morajo poučevati verouk v materinščini, za otroke iz slovenskih družin torej v slovenščini. Novi šolski zakon iz leta 1959 pa je predvideval verouk za slovenske otroke v nemškem in slovenskem jeziku. Za številne slovenske otroke, ki jih starši iz katerega koli vzroka v posvetnih predmetih niso prijavili k dvojezičnemu pouku, pa se je moral vršiti verouk izključno samo v nemškem jeziku.

Dr. Janko Hornböck, dolgoletni tajnik Slovenskega dušnopastirskega urada in ravnatelj Družbe sv. Mohorja ter dolgoletni dekan rožeške dekanije, je o jeziku verouka na koroških manjšinskih osnovnih šolah na zasedanju škofijskega sveta, najvišjega cerkvenega gremija duhovnikov in laikov v škofiji, izjavil: »V vprašanju veroučnega jezika na osnovnih šolah se slovenski narodni skupnosti godi težka krivica in sedanja rešitev škoduje cerkvenosti in veri mladega slovenskega rodu.«

Tudi Slovenska kulturna akcija v Argentini se je obrnila v tej zadevi po svojih zastopnikih na škofa krško-celovške škofije. Stališče je objavila tudi v »Glasu Slovenske kulturne akcije« (X/8 z dne 1. 7. 1963). V Zborniku Svobodne Slovenije pa je izhajala v Argentini od leta 1966 naprej skozi več let obširna razprava pod naslovom »Boj slovenske manjšine v krški škofiji na Koroškem — Avstriji za verski pouk v slovenščini«.

Tako so se zavzemali Slovenci v Argentini na visoki kulturni ravni za to, da bi se mogel slovenskim otrokom posredovati v bodoče verouk na osnovi duhovnih virov materinščine.

Položaj pa je bil v desetletjih po drugi svetovni vojni za koroške Slovence težaven tudi zaradi tega, ker je prišlo s sprejetjem manjšinskega šolskega zakona z dne 19. marca 1959 do močnih posegov v ustroj manjšinskega šolstva na

(dalje na str. 10)

Lemontski odmevi

(nadaljevanje s str. 8)

V začetku avgusta je prišel na obisk iz Slovenije frančiškan Marijan Cvitak. Do sedaj je bil precej let organist v frančiškanski cerkvi Marijinega Oznanjenja v Ljubljani. Vnaprej bo v Novem mestu, v samostanu in kraju, kjer je p. Hugolin Sattner pričel razvijati svoj glasbeni talent do zavidljive višine med slovenskimi glasbeniki. Upamo, da se bo naš sobrat med nami to kratko dobo, ki mu je odmerjena, lepo počutil.

Desetletja že je »Labor-day-weekend« posvečen škofu Frideriku Baragi, velikemu slovenskemu misijonarju in svetniškemu kandidatu. Velikokrat so Baragovi dnevi (sobota in nedelja) v kakem kraju njegovega misijona, večkrat pa so bili tudi v večjem slovenskem okolišu: v Chicagu, Lemontu, Clevelandu...

Letos bo prvič v Sault Ste. Marie, Kanada. Tudi v teh krajih je Baraga deloval, dokler ni zaprosil, da bi ga razrešili in bi misijoni na kanadski strani prišli pod tamkajšnjo cerkveno upravo.

Za letošnji Baragov dan je slovensko službo božjo in homilijo prevzel torontski nadškof dr. Alojzij Ambrožič. Upamo na lepo udeležbo in lepe dneve. Medtem pa p. Bruno Korošak, OFM, pridno nadaljuje s pripravo procesa za beatifikacijo, in upamo, da bo v kratkem mogel zaključiti. Z molitvijo ga bomo podpirali in se priporočali velikemu misijonarju, ki je bil za svoje indijanske rodove isto, kar sta bila sv. Ciril in Metod za slovanske narode.

P. Vendelin Špendov
Ave Maria (september 1994)

MALI OGLASI

FOR SALE

EUCLID BUNGALOW. 3 bdrm. 2 Baths. lge. modernized country kitchen. Call 382-2893 or 731-7028. By appt. only. Call after 6 p.m.

V BLAG SPOMIN

OSME OBLETNICE

FRANK ORAZEM

Umrli dne 14. sept. 1986.

Že osem let Te zemlja krije,
v temnem grobu mirno spiš.
Srce Tvoje več ne lije,
bolečin več ne trpiš.

Nam pa žalost srca trga,
rosijo solze nam oči.
Dom je prazen in otožen,
odkar Te več med nami ni.

Zalujoči:

Družina in prijatelji.
Cleveland, Ohio, 8. septembra 1994.

Protestno oranje v okolici Domžal:

Na svoji zemlji - po 40 letih

✉ Petra JaVrh

Češenik pri Domžalah — V soboto dopoldne je na češeniških poljih sedem traktorjev preoralo nekaj več kot dva hektara zemlje, ki je trenutno še v upravljanju podjetja Agroemona iz Domžal, po denacionalizacijskem postopku pa je že vrnjena v last upravičencu kmetu Janezu Gaberšku.

Domžalsko Združenje razlaščenih lastnikov premoženja je organiziralo javno protestno akcijo, s katero so želeli opozoriti na težave, ki jih imajo kmetje razlaščenci pri uveljavljanju pravic do zemlje, ki jim je bila v postopku denacionalizacije vrnjena. Po zakonu mora od izdaje odločbe preteči pet let, da lastnik zemljo spet lahko dobi v posest, za vmesno obdobje pa je dosedanji upravitelj zemljišča dolžan z lastnikom upravičencem skleniti najemno pogodbo.

Agroemona, del nekdanjega Agrokombinata - slovenskega kmetijskega velikan, je kmetijsko podjetje s sedežem v Domžalah. Podjetje ima približno 2.100 hektarov površin, nekaj od teh pa so upravni organi kamniške in domžalske občine z denacionalizacijskimi odločbami vrnili nekdanjim lastnikom. Vsi lastniki že imajo odločbe, nobenemu pa še ni uspelo skleniti najemne pogodbe, s katero bi dobil delno odškodnino za svojo zemljo, na kateri ne more kmetovati. Kmet Gaberšek je večkrat obiskal direktorja Agroemone Milana Rojničja. Podjetje ne želi skleniti najemnih pogodb, kmetu pa so zatrdili, da bo tudi morebitna tožba trajala več let, kar pomeni, da niti najemnine niti zemlje ne bo dobil prej, kot bo zemlja po zakonu prešla v njegovo posest. To je bil zadosten razlog za protestno dejanje Združenja razlaščenih lastnikov premoženja.

Slovenec,
22. avgust 1994

Sedemčlanska družina živi samo od kmetije, zemljo pa najemajo.

Se moč Slovenije zmanjšuje?

(nadaljevanje s str. 8)

v njeni sedanosti? Zdi se, da smo Slovenci tehtnejše smisle preprosto zamenjali z materialnimi, in če bi zadevo poenostavili, bi rekli, da je smisel mlade države v tem, da bomo vsi bolj ali manj uspešno obogateli. Namesto da bi pokopali mrtve, sporne mrtve, in se nad njimi povezali, hitimo v bogatenje. Čedalje bolj preganjamo svobodomiselne novinarje, zdaj se to dogaja že s položaja predsednika državnega zbora (kar je dogodek, ki bi ga zelo težko našli v resnično demokratičnih družbah), vse v imenu želje, da bi vse ostalo tako, kot je bilo prej, seveda tudi z razdruženim narodnim tkivom, ki za resnično povezovanje sploh nima več možnosti. Ušlo nam je — vodilnim levim silam, ki postajajo čedalje glasnejše in tudi čedalje bolj nedemokratske — sodstvo, ker po zakonu molči in se oglašja le na podlagi ovadbe, zadnje čase pa smo se s kar najvišjih ravni lotili še Cerkve, kar nas je zares potisnilo v čas po drugi svetovni vojni. Družba, ki ne zmore sožitja med politiko in Cerkvijo, pač ni demokratična družba, v novem času pa to pomeni izrazito nestabilnost in notranjo razdruženost. Govoriti o vstopu v Evropo in hkrati izločati Cerkev iz družbe ali ji dodeljevati le uslužnostno vlogo, je slabitev notranje državne moči in poskus vnovičnega ustoličenja enosmerne ideološke družbe, ki nima nikakršne prihodnosti več.

Kar je beg Kubancev v ZDA, to je v naših razmerah naval Slovencev na italijansko državljanstvo, vse skupaj pa spominja na beg vzhodnih Nemcev pred padcem berlinskega zidu. Vse troje je primer držav z majhno ali premajhno notranjo močjo oziroma integriteto. Takšne države so šibke, čeprav skušajo vzbuditi nasproten videz. Toda slovenski primer je na srečo manj mračen. Ni še prepozno, še vedno obstaja nit resnično demokratičnega prepričanja, ki edino lahko krepí našo mlado državo. Zakaj resnično demokratično prepričanje je človeško utemeljeno in si prizadeva za družbo, ki bi resnično povezala najrazličnejše politične, zgodovinske in življenjske izkušnje. Resnično demokratično prepričanje zatorej edino lahko zajame v novo državo vse politične in zemljepisno oddaljene dele naroda. Toda v tem trenutku je stanje pravzaprav kritično. Če nočemo, da bodo naši ljudje brezdomovinsko sledili vsakršni vabi od zunaj, moramo začeti delati drugače. O tem ni nobenega dvoma.

(Konec)

Slovenec
20. avgusta 1994

V blag spomin

13. OBLETNICE SMRTI
NAŠE LJUBLJENE MAME
IN STARE MAME

MARIJA OŠABEN

ki je preminula 8. sept. 1981

Trinajst let je že minilo,
odkar si, mama, šla od nas,
a vedno lep spomin je na Te,
pogrešamo Te vsaki čas.

Zalujoči:

Franci — sin;
Cilka Košir, Mihaela Ilc —
hčeri;
Pavle Košir, Metod Ilc —
zeta;
vnuki in vnukinje

Cleveland, O., Ljubljana, Slovenija
8. septembra 1994.

Cerkev in koroški Slovenci

(nadaljevanje s str. 9)

Koroškem sploh. Medtem, ko je šolska ureditev iz leta 1945 predvidevala tako za slovenske kot nemške otroke na osnovnih šolah južne Koroške obvezni pouk v približno enaki meri v nemškem in slovenskem učnem jeziku, predvideva manjšinski šolski zakon iz leta 1959 v obeh deželnih jezikih le za tiste otroke, ki jih starši prijavijo k dvojezičnemu pouku. Kot pozitivno pa je treba priznati, da je v zakonu zajeto celotno manjšinsko šolstvo, torej tudi Slovenska gimnazija in slovenski pouk na višjih in srednjih šolah Koroške.

Močno so obremenjevale po drugi svetovni vojni odnose med Nemci in Slovenci politične akcije Osvobodilne fronte za Slovensko Koroško, ki jo je usmerjal komunistični režim v Jugoslaviji. Stalna zahteva nemško-nacionalnih krogov po ugotavljanju manjšine kot pogoj za uresničitev obveznosti iz določil Avstrijske državne pogodbe je povzročila v deželi ostre polemike.

Koroški Slovenci so tako ugotavljanje spričo zgodovinskih obdobjev germanizacije in nasilstva za časa nacizma ter vidne asimilacije slovenskega življa na Koroškem odločno odklanjali. Višek pritiska pa je pomenilo leta 1972 podiranje dvojezičnih tabel v južnokoroških vaseh, ki so stale po sprejetju zakona le nekaj dni, oziroma nekaj ur.

Kako otrdele so bile nacionalne fronte na Koroškem v preteklih desetletjih, označuje naslednji dogodek: ko je po podiranju dvojezičnih krajevnih napisov oktobra 1972 na Koroškem tedanji zvezni kancler dr. Bruno Kreisky 28. oktobra govoril v Celovcu za pomiritev položaja, so ga iz množice nemškonacionalnih ekstremistov po prireditvi v stavbi koroške Delavske zbornice izžvižgali kot »judovsko svinjno«. Pred poslopjem, v katerem je kancler govoril, so naložili na kup dvojezične krajevne table, ki so jih podrli, potem ko so jih državni organi postavili na osnovi zakona o krajevnih napisih iz leta 1972.

Le nekaj ulic proč od stavbe Delavske zbornice je zasedala v veliki koncertni dvorani v Celovcu koroška škofijska sinoda, ki je ob nacionalnih napovedih na Koroškem 26. in 27. oktobra 1972 predložila sinodalom v diskusijo in odobriti najtehtnejši dokument z naslovom »Sožitje Nemcev in Slovencev v koroški Cerkvi«.

Dokument so slovensko in nemško govoreči sinodali sprejeli s pretežno večino.

V uvodu sinodalne predloge je rečeno: »Dejstvo, da v škofiji Krka-Celovec stoletja žive Nemci in Slovenci, je za nas dokaz mnogovrstnosti stvarstva in živa zgodovinska danost, zato hvaležno prevzamemo nalogo kristjanov na Koroškem, da oba ta naroda vodimo k boljšemu medsebojnemu razumevanju in s tem dejansko prispevamo k sožitju v duhu krščanske bratske ljubezni.«

Koroška škofijska sinoda se je torej zavedala svoje zgodovinske naloge ob nacionalnih nasprotjih v deželi, da mora storiti kaj odločilnega v smeri sprave.

Slovenska narodna skupnost ima v koroški Cerkvi svojo najmočnejšo oporo. Temeljno poslanstvo katoliške Cerkve je posredovanje, pospeševanje, razširjanje in utrjevanje katoliške vere. Glede na slovensko narodno skupnost sodi ohranjanje in utrjevanje verske substance v narodni skupnosti k primarnim nalogam Cerkve na Koroškem.

Cerkev pa si tudi prizadeva prispevati k utrjevanju identitete narodne skupnosti v jeziku in kulturi. Koroška škofijska sinoda 1970/72 je temeljito razpravljala o vprašanih sožitja Nemcev in Slovencev v koroški Cerkvi. Sprejetje sinodalnega dokumenta pomeni prelomnico v odnosih med Nemci in Slovenci, gre pri tem za zgodovinsko pomemben dokument, ki nalaga Nemcem in Slovincem odgovornost za ustvarjanje čim boljših medsebojnih odnosov tako v okviru koroške Cerkve kot v koroški družbi.

Kakšen pomen pripisujejo slovenski katoličani na Koroškem temu nemško-slovenskemu sporazumu? Prof. dr. Vinco Zwitter, ki je vodilno usmerjal prizadevanja slovenskih sinodalov, je zapisal:

»Zakon o sožitju Nemcev in Slovencev v koroški Cerkvi priznava slovenske vernike kot drugo narodno skupino koroške škofije in ji zagotavlja jezikovno enakopravnost z nemškimi škofljani. Koroška škofija si je osvojila sledeče načelno stališče pri uresničevanju sprave in sodelovanja obeh narodov v škofiji: Za cerkveno področje velja kot znak narodne pripadnosti ljudski jezik kot najbistvenejši del kulturne

svojsrčnosti naroda. Zavedni in nezavedni Slovenci spadajo k slovenski jezikovni skupini. Cerkev nikakor noče, da bi jo izrabljali za ponemčevanje ali za slovenizacijo in odklanja vsako hoteno raznarodovanje kot nemoralno.«

Kakšni so konkretni sadovi koroške škofijske sinode? Dolgoletni ravnatelj Družbe sv. Mohorja v Celovcu, kanonik mons. dr. Janko Hornböck, je zapisal:

»Sinodalni proces predprav, posvetovanj in zborovanj je nujno zblížal slovenske in nemške duhovnike in laike, vse škofljane in vernike obeh narodnosti. Učili smo se drug z drugim govoriti, drug drugemu zaupati. Veliko predsodkov je bilo odpravljenih. Zazdelo se nam je, da je mogoče le po tej poti nekaj doseči. Dosegli smo veliko, več, kot se zavedamo.«

Kako je z uporabo liturgičnega jezika v 70 dvojezičnih farah? Spričo različne jezikovne strukture na južnem Koroškem ni mogoče enotno urejevati jezikovnega vprašanja iz centrale. Tudi glede nedeljske božje službe je v navodilih koroške Cerkve izpovedano le načelo, naj bi se delitve nedeljske božje službe v samo nemško ali samo slovensko, v farah z manj kot tremi nedeljskimi mašami ne pospeševalo. Vzrok: jezikovno deljeno bogoslužje daje na južnem Koroškem možnost, da se narodna pripadnost skuša dokazovati z demonstrativno udeležbo pri tej ali oni božji službi, kar ni v prid smislu in dostojanstvu liturgije.

V približno 70 farah dvojezičnega ozemlja tudi nimamo po jezikovnih kriterijih ločenih župnijskih svetov. Po jezikovnih kriterijih ločeni župnijski sveti bi porinili koroške Slovence marsikje v močno izolacijo. S tem, da predvidevamo za volitve v župnijske svete vprašanja sožitja kot eno izmed stalnih in glavnih nalog župnijskih svetov, smo Slovenci dosegli več, kot smo smeli pričakovati.

Naslednja navodila obvezujejo vse člane župnijskih svetov ne le v dvojezičnih farah, temveč v vsej škofiji:

»K pastoralnemu poslanstvu Cerkve sodi, da si le-ta v duhu evangelija in v smislu sinodalnega zakona o Sožitju med Nemci in Slovenci prizadeva v vseh župnijah škofije, zlasti še v dvojezičnih, za vzpostavljanje miru med narodnostnima skupinama. To bo uspelo le te-

daj, če bosta to prizadevanje vodila ljubezen do bližnjega in zavestno zavzemanje za priznavanje, spoštovanje, varstvo in pospešitev človekovih pravic.«

Iz tega razvidimo, da je koroška Cerkev pritegnila k odgovorni nalogi, oblikovati sožitje v deželi, vse župnije krške škofije.

Za koordinacijo sožitja in sodelovanja obeh narodnih skupin v škofiji je v dušnem pastirstvu potrebno daljnosežno načrtovanje in temeljito nasvetovanje škofu in cerkvenim predstavnikom pri potrebnem ukrepanju, motiviranju ukrepov pred prizadetimi in javnostjo ter končno še izravnavanju javlajočih se razlik v mnenju.

Da se uresniči navedena načela, je ustanovila sinoda 1972 v okviru škofijskega sveta nemško-slovenski koordinacijski odbor, zaseden paritetno s tremi zastopniki vsake narodne skupnosti. Vseh skoraj 25 let sta se posvečala dr. Valentin Inzko (zastopnik Slovencev) in dr. Ernest Waldstein (zastopnik Nemcev) kot sopredsednika tega odbora področjem, ki zadevajo sožitje in sodelovanje obeh narodnih skupin v škofiji.

Sredi meseca aprila tega leta pa se je konstituiral nemško-slovenski koordinacijski odbor v novem sestavu. Za predsednika odbora sta bila izvoljena dr. Peter Smolnig, zdravnik v Žitari vasi (kot zastopnik Nemcev) in Mirko Kert, glavnošolski učitelj v Pliberku (za Slovence).

Samoumevno je, da je življenju obeh narodnih skupnosti na Koroškem še dovolj nerešenih vprašanj. Važno pri tem je le, da imamo med slovenskogovorečimi in nemško-

govorečimi Korošci dobro pogovorno bazo. Vprašanja je tako lažje reševati. Z zadovoljstvom lahko ugotavljamo, da je bilo možno na podlagi številnih različnih pobud razširiti bazo za dialog in sodelovanje med obema narodnima skupnostima.

Duhovno življenje
Buenos Aires (julij 1994)

Slovenci in sladoled: Na leto samo 3 kg

LJUBLJANA — V sladole-darni Ljubljanskih mlekarn v poletnih meseci naredijo 600 do 700 ton sladoleda na mesec. Kot je povedala direktorica mlekarske proizvodnje Marjana Peterman, je poletna proizvodnja, ki se začne že v maju, približno desetkrat večja kot v drugih mesecih.

V Ljubljanskih mlekarnah izdelujejo 30 vrst sladoleda. V enem letu ga naredijo približno 4000 ton. Večino prodajo doma, 10 odstotkov pa izvažajo na Hrvaško. Delež izvoza sladoleda na Hrvaško je še vedno manjši kot pred letom 1991, vendar v zadnjih dveh letih spet narašča.

Slovenci še vedno pojedjo bistveno manj sladoleda kot prebivalci severnoevropskih držav, ugotavljajo v Ljubljanskih mlekarnah. Medtem ko ga vsak severnjak poje približno 14 kilogramov na leto, ga po statistiki Slovenec poje le približno tri kilograme na leto.

Marjana Peterman pojasnjuje, da je takšna razlika predvsem posledica slovenske navade, po kateri uživamo sladoled največ poleti, pozimi pa skorajda ne ali vsaj bistveno manj kot na severu Evrope.

Slovenec (12.8.1994)

MALI OGLASI

FOR RENT
Off Babbitt. Double, up. 2 bdrm. Carpeting & appliances. \$375 per month plus security. No pets. Call 261-2363. (36-39)

For Sale
Beverly Hills. 4 bdrm bungalow. 2 baths. A.C. By appt. only. Call 383-8260. (33-36)

V blag in nepozaben spomin

ob peti obletnici smrti nam dragega moža in očeta

William Dreu

Res na svetu vse minljivo je,
a spomin na Tebe dragi ne zamre.
Odšel za vedno si od nas. Vsa
radost, sreča je s Teboj odšla!

In to boli, močno boli, a v
naših srcih upanje budi, da le v
trpljenju večna sreča dozori.

Žalujoči:
žena Katica,
sin Marjan
in ostalo sorodstvo
v Sloveniji.

Joseph L. FORTUNA

POGREBNI ZAVOD
5316 Fleet Ave. 641-0046

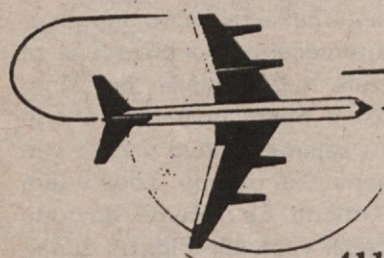
Moderni pogrebni zavod
Ambulanca na razpolago
podnevi in ponoči

CENE NIZKE
PO VAŠI ŽELJI!

Slovenia

MIHELIN TRAVEL BUREAU

"For All Your Travel Needs"

4118 St. Clair Ave.
If your intentions are to visit or maybe
bring your loved ones to the U.S.A. on a visit,
please contact us.

We Are American - Slovenian Travel Agency

Cleveland, Ohio 44103

Phone (216) 431-5710

Frank in Christina Mihelin
— owners

Že 30 let pod varstvom sv. Vladimirja

Slovenska župnija sv. Vladimirja v Montrealu, Kanada

Hi (haj) gospod, »dober den«, se sliši na cesti, poteh in stezicah slovenske pristave pri vasi L' Epiphanie, kakih 50 kilometrov severovzhodno od Montreala, ko gre po njih župnik Franc Letonja. Pristava, bolj znano »cerkvena farma«, je prava slovenska vas s 50 hišami. V njej so ulice, ki spominjajo obiskovalca na kraje, kjer je tekla zibelka njenih prebivalcev: rue Grad, rue Mura, rue Prekmurska...

»Mala Slovenija, ali Prekmurje v malem, je že marsikdo iz Slovenije ugotavljal, ko je obiskal farmo,« pove župnik France. Farma je tisti domači kotic, kamor se iz hrupnega trimilijonskega Montreala ob koncih tedna, dopustih in počitnicah zatekajo naši ljudje. Tu je plavalni bazen, športna igrišča, tu imajo svoje vrtove z rožami in zelenjavo, predvsem pa so tukaj ljudje, s katerimi se pogovoriš, »gučiš« po »maše«.

Za številne otroke, zdaj može in žene, je farma sinom srečnega otroštva in lepe mladosti. Tako ugotavlja **Agata Časar**, ki jo je pot pripeljala sem iz Hotize. »Tu, na farmi, sem preživela večino časa, ko so bili otroci majhni. Takrat me ni skrbelo zanje, saj sem jih imela okrog sebe, zdaj pa... gredo okrog in vedno mislim nanje ter molim, da se jim ne bi kaj zgodilo.«

Le kje bi si ti naši ljudje v tistih mladih letih, kot jih imajo zdaj njihovi otroci tukaj, tam — sredi murskih ravnin, pod goričkimi klopotci, ob štajerskih in dolenskih vinorodnih gričih ali pod primorskim soncem mislili, da bo njihova življenjska pot zavila med kanadska jezera in reke, v svet tuje govorečih ljudi in trdega dela za »ljubi kruhek«...!

»Mlada« župnija

Slovensko priseljevanje v angleško-francosko govoreči Montreal, sredi edine francoske province v Severni Ameriki, Quebecu, ni bilo nikoli poseben množični. Pred kakšnimi sto leti, ko so prvi slovenski rudarji prišli za zaslužkom tudi v quebeške rudnike, ni bilo pomembno, kaj so po narodnosti, ampak kakšni delavci so.

Ko je leta 1931 montrealški škof priporočil slovaškemu župniku, naj vzame v svojo

narodno župnijo tudi Slovence, je moralo tam biti kar nekaj naših ljudi. Od leta 1934 je bil vselej član cerkvenega sveta te župnije tudi en Slovenec. Pred začetkom druge svetovne vojne je bilo tako v Montrealu že okrog 60 slovenskih fantov, večinoma Prekmurcev, ki so se prijateljsko srečevali in drug drugemu pomagali.

Konec druge svetovne vojne je pljusnil nov val priseljenec, tudi Slovencev, v Kanado. Kot pove s prijetnim dolenskim naglasom **Lojze Starič** iz Baragovega Dobrničja, je bilo le sedem takih, ki so kot politični begunci ostali v Montrealu. Večina jih je nadaljevala pot do Toronta.

Med tistimi, ki so ostali, je bil tudi **Anton Štibernik** starejši, doma iz Luč pri Grosupljem, ki je zelo sodeloval v povezovanju male slovenske »črede«. Njegova zasluga je bila praznovanje »slovenskega dne« na farmi, ki se je ohranilo tudi po njegovi smrti. Njegovi otroci, posebno sin Tone, radi pridejo na to praznovanje in pomagajo pri pripravih.

V petdesetih letih so prišli v Montreal novi slovenski priseljenci. Komunistična oblast z geslom »Vsi v tovarne« jih je prisilila, da so si z begom v tujino poiskali boljši kos kruha in svobodo. V ta leta sodijo prvi obiski slovenskih duhovnikov v Montrealu. Slovenske maše ob večjih praznikih in srečanja z duhovniki (prišel je celo škof Gregorij Rožman) so spodbudile vedno večjo slovensko skupnost, da bi si osnovala lastno župnijo in imela svojega duhovnika.

Sredi maja 1957 je bil tako poslan za dušnega pastirja Slovencev v Montrealu lazarist **Jožef Časl**. Bil je kaplan v francoski župniji in je skrbel za naše ljudi. Slovenska šola, verouk, družabna srečanja so se začela z njegovim prihodom.

Leta 1962 so ustanovili Slovensko katoliško združenje z namenom, da bo to ustanovitelj slovenske župnije. Ko so se Slovaki odločili za selitev, so Slovenci kupili njihovo cerkev in župnišče (sredi leta 1963). Slovenska župnija je začela voditi knjige s 1. januarjem 1964, njen zavetnik pa je po odločitvi škofije postal kijevski knez Vladimir.

Tako je letos 30 let življenja edine slovenske župnije v Montrealu in francosko govorečem Quebecu. Tri desetletja sicer ni veliko za evropske razmere, v tujini pa narodna župnija šteje desetletja tako, kot štejemo v domovini stoletja. Neizprosna usoda je utopitev v tuje govorečem svetu.

Za prizadevnim Jožefom Časlom so se kot dušni pastirji v Montrealu zvrstili Stanko Boljka, Andrej Prebil, Ivan Jan, Janez Jeretina. V času župnika Jeretina je župnija doživela temeljite spremembe. Nekdanja slovaška cerkev je bila potrebna zahtevne obnove, kraj, kjer je stala, je postal nevaren zaradi kriminala.

Vse to in želja po lepšem prostoru je spodbudilo cerkveni odbor, da je začel iskati novo okolje. Našli so nekdanjo tiskarno na bulevarju sv. Jožefa in iz nje naredili lepo, urejeno in domače slovensko dušnopastirsko središče, kamor zdaj zahajajo k maši in družabnim srečanjem. V stavbi je tudi primerno stanovanje za duhovnika, slovenska šola in drugi prostori, ki pridejo prav ob vsaki priložnosti. Tako letos služijo slovenskim diplomatom, ko imajo enkrat na mesec konzularni dan v Montrealu. Župnija jim je zastoj odstopila prostore.

Razgibano življenje

Z novo cerkvijo je »zrasel« župnik **Franc Letonja**. V Montreal je prišel iz Winnipegja v juliju 1983. Izkušen v delu med izseljenci, poln mladostnega ognja, dober gospodar, vse to in še mnogo drugega že enajsto leto označuje njegovo delo.

Za župnikom Jeretino je prevzel ureditev nove cerkve in spremljajočih prostorov, da so danes prijeten dom sredi Montreala. Franc zna izkoristiti čas: njegove knjižne police so polne in še preden mine teden dni od izida kakšne knjige na Slovenskem, jo po zaslugi prijateljev že ima na svoji mizi. Z njo si krajša osamljenost, saj v Montrealu ni drugega slovenskega duhovnika, do prvega župljana pa ima z avtom kar petnajst minut...

Zasleduje kulturno, versko, družbeno življenje pri nas, zato je pogovor z njim prijeten. Župnijsko življenje je, pove, osredotočeno na nedeljske

Cerkev sv. Vladimirja

maše, kjer se redno zbira po tristo in več ljudi. V poletnem času je vselej bogoslužje na dveh krajih: zjutraj pri sv. Vladimirju, opoldne pa na farmi. Tudi ob delavnikih se ljudje, pa čeprav ne živijo okrog sv. Vladimirja nihče, pripeljajo k maši tako, da skoraj nikoli ne mašuje sam.

Poleg župnije deluje v Montrealu še Baragovo društvo, ki ima tudi svojo pristavo, kjer prirejajo srečanja, drugih širših organizacij pa ni.

Župnijsko življenje poživlja dejaven župnijski mešani zbor. Že vrsto let je njegov zborovodja **Franc Rogan**. Skupaj z ženo **Rozino** sta »srce« družabnega življenja montrealških Slovencev. Rozina se je rodila staršem iz Velike Polane »na poti« v novo domovino Kanado, v Avstriji. Zdi se, da ji zato nikoli ne zmanjka energije. Skrbi za družino, dela v kadrovske službi hotela Hilton v Montrealu, vodi starejšo folklorno skupino **Rožmarin**, kjer je 11 parov mladih fantov in deklet med 16 in 33 leti.

Ta skupina je najlepša poživitev vseh prireditev in zabav. Nastopili so na Slovenskem dnevu 17. julija in tako navdušili gledalce, da ploskanju ni hotelo biti konca. »Veliko vaj, mnoge žrtve se skrivajo za pripravami na nastope. Kadar imamo nastop, so v mesecih pred tem tudi po dvakrat ali trikrat na teden vaje. Mnogi mladi, kljub službi, učenju, oddaljenosti, ne pomišljajo in redno prihajajo. Vesela sem jih in ponosna nanje.« Skupina Rožmarin je res pravi »pušelj« naših ljudi v Montrealu.

Brez odbora bi težko šlo

Druga pomembna opora župniji in župnikovem delu je cerkveni odbor. Vsa leta od ustanovitve so bili ugledni možje te skupnosti opora duhovnikom in tako je tudi danes. Mož, ki z malo besed, pa z veliko pozornosti pripravlja vse večje prireditve in skrbi zanje, je predsednik cerkvenega odbora **Jožef Gabor**. 17. julija je minilo že 37 let, kar je prišel v Kanado. Tu si je naredil z ženo Ano topel dom za družino. Pri njem najde vselej oporo in pomoč tudi župnik Franc. »Brez takih ljudi ne bi zmožel,« pravi.

Tudi **Štefan Prša**, ki je bil večkrat član in predsednik cerkvenega odbora, je eden takih mož. Z ženo Marijo, ki je

doma iz Male Polane, Štefan pa je iz Velike, sta ustvarila »toplo« Polano trem hčeram in mnogim gostom iz Slovenije. Toplina, domačnost je odlika njunega doma, ki ga krasi slika Marije Pomagaj in Jezusa na Oljski gori.

Oba imata še živi materi in misel jima večkrat »splava« na rodne ravnice med domače in prijatelje. »Domotožje je bilo sprva močno, toda zdaj, ko so zrasli otroci, ko prihajajo vnučki, počasi ugaša... Je pa tako: dokler imaš mamo, imaš dom!«

O domotožju se ne moreš pogovarjati pri **Ivanu** in **Ani Glavač**. Ivan, ves iskriv, domiselni ter poln humorja, je že vrsto let kot mizar zaposlen v gradbeništvu. Delal je po vsej Kanadi od Atlantika do Pacifika. Zato je skrb za družino in vzgojo vselej bila na Aninih ramah. Tri hčerke in sin so zdaj že vsi zdoma. A se radi vračajo. Ana, Horvatova s Hotize, je vajena dela in njena kuhinja spominja na domače kraje. Tudi hčerke ji priskočijo na pomoč pri kulinarčnih spretnostih. Pogovor teče v domači, prekmurski besedi...

Kaj pa prihodnost?

Kakšna bo prihodnost montrealške slovenske skupnosti? Slomškove besede o materinem jeziku kot ključu do narodne omike tu jemljejo resno, saj mladi še dobro govorijo slovenski jezik. **Jožica Glavač**, učiteljica v slovenski šoli, rojena že v Montrealu, potrjuje to z lastnim zgledom in izkušnjami. »Doma smo vselej govorili po slovensko,« je njen odgovor na začetnje, odkod taka lepa slovenščina.

»Žal, ugotavljam, da zdaj po družinah premalo govorijo v materinem jeziku. Vsa leta poučevanja opazujem: ko je prišel prvi otrok iz družine, je znal slovensko, drugi že manj, tretji, ki ga zdaj učim, pa ni znal nič — ker se doma ne pogovarjajo več v slovenščini... Prav bi bilo, da bi nam domovina bolj pomagala pri poučevanju in gradivu. Res pa je po drugi strani, da tudi naši tukajšnji izobraženci niso pripravljeni pomagati pri poučevanju v naši šoli. Marsikdo se sicer rad pohvali, a velike koristi v skupnosti od takega ni...«

Veliko upanja zbujajo razne oblike družabnega delovanja: plesne skupine, zbor, šport — če tam govorijo slovensko, po-

(dalje na str. 12)

Cerkveni pevski zbor

Misijonska srečanja in pomenki

1048. MZA Windsor-Detroit poroča

o nabirki za naše misijonarje in misijonarke ob Misijonskem kosilu v Slovenskem domu 6. marca:

»Posprava po misijonskem kosilu in srečanju v Slovenskem domu 6. marca.

Bogu hvala za lepo uspelo snidenje. Ljudje so bili zadovoljni, zlasti z okusno hrano.

Hvala lepa odboru Slovenskega kulturnega društva Zvon za brezplačno uporabo dvorane in kuhinje. Hvala lepa vsem naslednjim, kar so pripomogli k gmotnemu uspehu: Steve-u Benčak in Vinkotu Trojanšek za podarjene in doma pripravljene kranjske klobase in krvavice; Anici Novak za vodstvo kuhinje, in Micki Kužnikovi, katero delo je bilo vse v njih rokah; Franku Kužniku, za pomivanje vse kuhinjske posode, kar je bila velika pomoč; Rezki Hrovat, pri pecivu; Micki Grebenc in

Anici Ročnik, pri sprejemanju denarnih darov in sta skrbeli za delitev srečolova.

Hvala vsem za podarjeno pecivo. Hvala vsem, ki ste se osebno udeležili, in tudi tistim, ki ste poslali svoj dar za misijonarje in tako pripomogli k lepemu uspehu. Veseli in hvaležni smo vsem Hrvatom, ki so prišli med nas, in tudi ostalim, za darove, saj smo si vsi bratje po skupnem Očetu! Enako lepa hvala vsem, ki so prišli med nas iz Detroita. Vsak vaš dar bo dobri Oče povrnil, saj sam pravi: »kar storiš mojemu najmanjšemu bratu, meni storiš.«

Darovi za vse misijonarje: \$10 Peter Bakič; \$20 Felix Bašelj; \$10 Joe Bencak; \$10 Wilma Bissonnette; \$40 Ana Botica; \$14 Nada Brinac; \$20 Mate Car; \$10 Rezka Cošić; \$20 Stanka Đerković; \$10 Đjorda; \$25 Helen Durino; \$15 Irena Figar; \$5 Francka Gačnik; \$10 Drago Galinac; \$20 Lojze Gerkman; \$60 John Grebenc ml.; \$5 Tončka Javornik.

\$63 Dr. Marieta Jamšek-Tehirian; \$13 Lojze Jelušić; \$20 Cita Jershe; \$30 Mary Kolar; \$20 Miha Košir; \$10 Pavla Košir; \$20 Stane Korošec; \$10 Frank Košnik; \$20 Milica Kroppek; \$20 Zdravko Kuharič; \$20 Frank Kužnik; \$10 Nelly E. Lampt; \$100 Milka in Jože Martinčič; \$20 Ferdi Martinčič; \$20 Slavka in Ivan Matos; \$20 N.N.G.; \$10 N.N.P.M.

\$20 Anica Novak; \$30 Jože Omahen; \$40 Helen Perz; \$25 Zalka Pirih; \$10 Jelena Primorac; \$10 Ana Puder; \$20 Jože Ročnik; \$10 John Rehberger;

\$15 Leona Skurat; \$10 Bogo Stark; \$20 Jože Strniša; \$10 Leon Scurk; \$20 Simic; \$14 Ana Špendal; \$10 Lizika Štrukelj; \$20 Višnja Šuštaric; \$10 Marjeta Tompa; \$20 Jožica Trojanšek; \$20 Jože Turk; \$20 Janez Ule; \$10 Utroša družina; \$20 Anica Vrečič; \$10 Milka Zajc; \$20 Anka Zupanc.

Darovi za slov. bogoslovca g. Markota Marinko: \$50 romarji lani v spet. k žalostni Materi božji v Bellevue, Ohio; \$20 Tereza in Frank Gerkman; \$10 Janez Grebenc; \$40 Rezka in Vinc Hrovat; \$10 Frank Kužnik; \$10 Anica Novak; \$10 Anka Zupanc; \$20 Lojze Žagar. Skupaj \$170.

Naprošeni smo, če moremo kaj pomagati pri nakupu keliha za našega novomašnika g. Johna Bosca, o katerem sporoča njegov škof, da bo posvečen julija letos za duhovnika v mestu Sunyani, Gana, Afrika. Do sedaj sem dobila naslednje darove: \$50 Oroš družina, za srečo in blagoslov v zakonu hčerke; \$40 Milica Kroppek, v spomin na svoje starše, in enako \$20 Ludvik Drobnič; N.N.L. \$100 US na spomin staršev; \$50 Mimi Martinčič, v spomin svaku Francetu Mehletu. Skupaj \$260. Zadnja dva darova \$150 bi bila za slovenskega novomašnika v Ljubljani. Hvaležna še vedno sprejemam darove v ta namen.

Dohodki so še: \$150 srečolov; \$210.55 pecivo; \$470.12 kuhinja; \$60.35 pijača. Skupaj \$891.02. Pri tem je že odšteto za hrano \$115.18. Znamke, kuverte in papir je zneslo izdatkov \$62.36. Torej je čistega \$828.66 (vmes US \$233).

Vseh darov je \$1574 in še omenjenih \$828.66 od prireditve pride skupaj \$2402.66.

Dne 25. novembra 1993 sem odposlala \$400 za bogoslovca v Afriki. Darovali so naslednji: \$25 Bakič; \$55 Car; \$10 M. Grebenc; \$20 F. Gerkman; \$20 Jagatič; \$15 M. Kužnik; \$20 Lunder; \$23 č.s. Mary, Marta London; \$65 M. Martinčič; \$5 A. Novak; \$50 Olujič; \$12 Trambush; \$10 Vinko Trojanšek; \$20 Mary Škufca in \$50 Milka Zajc, obe iz Londona, Ont.

Vsem za vse hvaležna

Mimi Martinčič.

Predsednica Mimi Martinčič že več let trpi zaradi težav s hojo in ostaja kljub vsemu vedno vedra in korajžna ter polna ljubezni do misijonov. Vsem, ki so pomagali do lepega uspeha pri tem misijonskem kosilu naj Bog vse žrtve obilno blagoslovi.

Kaplan Tomaž Mavrič

iz slovenske fare Čudodelne svetinje v Torontu odhaja po 11 letih dušnopastirskih dela med rojaki, 35 let star, na svojo novo mesto k Sv. Jakobu ob Savi, kjer imajo sloven-

ski lazaristi svojo faro. Veliko je ustvaril s svojo ljubeznijo do mladine. Petje, skavti, ministranti, vse je cvetelo pod njegovim vodstvom. Težko v kaki župniji vidiš toliko mladih 'teenagers' pri vseh farnih prireditvah in v organizacijah.

Gospod Tomaž je študiral in bil rojen v Argentini, bogoslovje v Ljubljani in je bil zadnja leta duša misijonskega sodelovanja Apostolskega krožka v pomoč slovenskim misijonarjem in misijonarkam na Madagaskarju. Molimo za blagoslov nad njegovim delom v Sloveniji. V fari ga bo nasledil kaplan Pavel Novak, ki je tudi po rodu iz Argentine in je končal teologijo v Ljubljani. Dobrodošel!

Rev. Charles Wolbang C.M.
St. Joseph's Seminary
65 Mapleton Rd., P.O. Box 807
Plainsboro, NJ 08536-0807

Rojaki! Priporočajte Ameriško Domovino svojim slovenskim prijateljem in znancem!

Slovenci v Montrealu

(nadaljevanje s str. 11)

tem se počasi sprostijo in jim slovenščina ni več tuja. Tudi župnikova želja je, da bi bilo čim več takih društev in krožkov, kjer bi se bolj udomačila slovenska beseda.

Prav živahno in pestro življenje bo pritegnilo tudi druge, ki se zdaj še držijo ob strani. Vsak mora prispevati svoj delež za ohranjanje slovenske skupnosti — le tako je moč z optimizmom gledati v prihodnost montrealških Slovencev in drugih slovenskih skupnosti na tujem.

Franci Petrič

Družina, 14. avg. 1994

BEFORE YOU BUY YOUR NEW LINCOLN-MERCURY, VOLKSWAGEN, SUZUKI, HYUNDAI OR USED CAR CHECK OUT OUR VOLUME LOW PRICING & AWARD WINNING QUALITY SERVICE

NO NONSENSE, NO APPOINTMENT NECESSARY

WHY BUY A CAR WITH OUT GETTING QUALITY SERVICE YOU ARE ENTITLED TO? OUR CUSTOMER RECEIVES A FREE CAR WASH & CLEANING WITH EVERY SERVICE VISIT!

ED PIKE

OPEN MON. & THURS. TIL 9 PM,
TUES., WED., FRI. & SAT TIL 6 PM.

9647 Mentor Ave, Mentor
942-3191 • 357-7533

MALI OGLASI

"The Cup" Restaurant
is now hiring: Cook, Dishwasher, Waiter, Waitress. Apply in person: 22473 Shore Center Dr., Euclid, Ohio. 731-2036. (35-38)

For Rent
2 bdrm. apt. Including heat. \$255 per month. Call 881-2773 (35-38)

New Homes For Sale
In Streetsboro, Ohio, starting from \$119,000, and in Macedonia, starting at \$134,000. By Builder, call (1) 626-1141 or (1) 626-5804. (34-37)

For Sale
Brand new home in Euclid. Lakemont Ave. 2 family, 3 bdrms each, 1 bath each. Call 943-7214. (34-37)

Anton M. LAVRISHA
Attorney-at-Law (Odvetnik)
18975 Villaview Road at Neff
692-1172
Complete Legal Services

300,000 DOBITNIKOV DNEVNO

Sodelujte pri dobitkih

All Ohio Lottery players are subject to laws and regulations of the Ohio Lottery Commission. For more information, call our Customer Relations Department: (216) 787-3200, during regular business hours.

Prijatelj's Pharmacy
St. Clair Ave. & E. 68 St. 361-4212
IZDAJAMO TUDI ZDRAVILA ZA RAČUN POMOČI DRŽAVE OHIO. — AID FOR AGED PRESCRIPTIONS

CARST-NAGY Memorials
15425 Waterloo Rd.
481-2237
"Serving the Slovenian Community."

Vladimir M. Rus
Attorney - Odvetnik

6411 St. Clair (Slovenian National Home)
391-4000

Zele Funeral Home

Memorial Chapel
452 E. 152 St. Phone 481-3118
Addison Road Chapel
6502 St. Clair Ave. Phone 361-0583
Family owned and operated since 1908